

Església de Tarragona

Butlletí Oficial de l'Arquebisbat

Núm. 11

Novembre 2009

ESGLÉSIA DE TARRAGONA

BUTLLETÍ OFICIAL DE L'ARQUEBISBAT

11

Tarragona, novembre de 2009
3a època. Núm. 438

Secció oficial

Sr. Arquebisbe

Decrets

La pastoral del lleure passa a formar part de l'organigrama de la Delegació diocesana de pastoral de joventut.....	584
Aprovació de la Normativa d'ús de la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona.....	585
Aprovació dels Estatuts del Consell Pastoral de la Parròquia de Sant Miquel Arcàngel de Cervià de les Garrigues.....	585
Aprovació dels Estatuts del Consell Pastoral de la Parròquia de Santa Maria Assumpta de l'Albi	586
Carta de convocatòria als immigrants d'Hispanoamèrica.....	586

Homilies

Eucaristia en la benedicció de l'orgue de Vallmoll.....	587
Missa en sufragi per Mons. Joan Martí i Alanis	590
Inauguració del curs 2009-2010 de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós.....	592
Entrevista per al diari <i>Notícies</i> de Tarragona, de la Xarxa Santa Tecla.....	595

Als Quatre Vents

262. La bondat de les passions.....	599
263. Les canonitzacions de l'11 d'octubre a Roma.....	600
264. La celebració del Domund.....	601
265. La consciència moral	602
El meu arquebisbe Joan	604
Salutació per a la Memòria de Missions del 2008	605
Activitats del mes d'octubre	606

Vicari general	
Disposició per la qual es determina el procediment per a la tramitació del matrimoni canònic a l'arxidiòcesi de Tarragona entre una persona que professa la fe catòlica i una que en professa una altra o que no en professa cap	612
Carta referent a les remuneracions de serveis que es fan en cas de suplència	613
Documentació diocesana	
Normativa d'ús de la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona	615
Reflexió d'aquest curs: El prevere i el seu ministeri	
Pauta de reflexió personal per a preveres - octubre 2009.....	617
Secretaria general i cancelleria	
Nomenaments del mes d'octubre	618
<i>Comunicats</i>	
Reunió n. 168 del Consell Episcopal.....	618
Reunió n. 16 d'arxiprestos.....	619
Reunió n. 169 del Consell Episcopal.....	620
Reunió n. 170 del Consell Episcopal.....	620
Departament per als assumptes econòmics	
Moviment econòmic de l'acció pastoral de l'any 2008.....	supl.
Secretariat diocesà de vocacions	
Carta de presentació.....	621
Secció informativa	
Necrològiques	
Arquebisbe Joan Martí i Alanis, bisbe emèrit d'Urgell.....	623
Mn. Josep Serra Ramon, pvre.....	625
Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya	
Comunicat de la reunió n. 192 de la Conferència Episcopal Tarrac-nense.....	626

Secció documental

Sant Pare

Missatge per a la Jornada Mundial de l'Emigrant i el Refugiat.. 630

Tarraconense

Nota sobre el document «Consideracions sobre l'embrió humà», publicat per l'Institut Borja de Bioètica..... 632

(56 p.)

Redacció i Administració: Pla de Palau, 2. Telèfon: 977 23 34 12. 43003 Tarragona
Portada: Predicació de sant Pau a Iconi. Predel·la del retaule major de la Catedral.
Alabastre policromat. Obra de Pere Joan (1426-1434)

Dip. Legal: T. 2 - 1958
Indústries Gràfiques Gabriel Gibert. C/ Cartagena, 12. Tel. 977 22 45 58. 43004 Tarragona
Composició i muntatge del text: Secretaria General i Cancelleria
Publicitat: Ferran Juan. Tel. 977 21 26 28

secció oficial

Senyor Arquebisbe

DECRET

de 13 d'octubre de 2009, pel qual la pastoral del lleure passa a formar part de l'organigrama de la Delegació diocesana de pastoral de joventut

Amb data de 9 de febrer de 2009 es va aprovar l'Estatut que determina les competències dels diferents organismes de la cúria diocesana i altres, en el qual no es contempla la pastoral del lleure dins cap dels organismes diocesans concrets (només se cita en fer una relació de la cúria i altres instàncies diocesanes, dins l'apartat de fundacions diocesanes, concretament en la indicació de l'atribució que té la Fundació Santa Maria de Siurana).

En aquests moments, a la Guia de l'Arquebisbat de 2009, seguint les Guies immediatament anteriors, trobem la pastoral del lleure inclosa dins la Delegació diocesana d'apostolat seglar.

Vista la petició de la delegada diocesana per a la pastoral de joventut d'incorporar la pastoral del lleure dins l'organigrama de la pastoral de joventut,

Vist que els diferents organismes i activitats que conformen la pastoral del lleure tenen com a destinataris bàsicament els infants i joves (cf. CPT, r. 26 i 28 d i Guia de l'Arquebisbat fins l'any 2009),

Havent consultat el delegat diocesà per a l'apostolat seglar, el qual ha manifestat el seu parer favorable al canvi proposat,

PEL PRESENT DECRET, a partir de la data del present document, la pastoral del lleure, a l'arxidiòcesi de Tarragona, passarà a formar part de l'organigrama de la Delegació diocesana de pastoral de joventut.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona.
Davant meu,

Rosalía Gras Minguella
Secretària general i cancellera

DECRET

de 20 d'octubre de 2009, pel qual s'aprova la Normativa d'ús de la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona

Vista la proposta del director de la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona, i fetes les oportunes consultes a les instàncies pertinents,

PEL PRESENT DECRET aprovo la Normativa d'ús de la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona, per la qual es regirà el funcionament d'aquesta institució. L'aprovació es fa per a un trienni *ad experimentum*.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona.

Davant meu,

Rosalía Gras Minguella
Secretària general i cancellera

DECRET

de 20 d'octubre de 2009, pel qual s'aproven els Estatuts del Consell Pastoral de la Parròquia de Sant Miquel Arcàngel de Cervià de les Garrigues

Vist l'escrit del Sr. Rector de la Parròquia de Sant Miquel Arcàngel de Cervià de les Garrigues, de 23 de setembre de 2009, en què demana l'aprovació del projecte d'Estatuts del Consell Pastoral de la susdita Parròquia,

Atès que els esmentats Estatuts respecten el model orientatiu aprovat pel Consell Episcopal amb data de 20 de desembre de 2005,

PEL PRESENT DECRET aprovo els adjunts Estatuts del Consell Pastoral de la Parròquia de Sant Miquel Arcàngel de Cervià de les Garrigues.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona.

Davant meu,

Rosalía Gras Minguella
Secretària general i cancellera

DECRET

de 20 d'octubre de 2009, pel qual s'aproven els Estatuts del Consell Pastoral de la Parròquia de Santa Maria Assumpta de l'Albi

És idèntic a l'anterior, només cal substituir la Parròquia de Sant Miquel Arcàngel de Cervià de les Garrigues per la Parròquia de Santa Maria Assumpta de l'Albi.

CARTA

de convocatòria als immigrants d'Hispanoamèrica i altres

Benvolguts germans vinguts d'Hispanoamèrica i altres,

Fa tot just un any us adreçava unes ratlles per a convidar-vos, dins dels actes de l'Any Jubilar de Sant Fructuós, Sant Auguri i Sant Eulogi, a la celebració de la festivitat de la Mare de Déu de Guadalupe a la nostra Catedral. Us puc dir que per a mi va ser una de les celebracions més emotives que vaig poder viure, i no s'esborraran mai de la meva memòria la vostra devoció i el vostre amor a la Guadalupana.

Des d'aquell dia, el quadre de la Mare de Déu de Guadalupe gaudeix d'un lloc en un dels altars laterals de la nostra Catedral, i he observat amb molt de goig que mai no li manquen llànties que l'acompanyin, que són el signe i el record de la vostra pregària i del vostre amor.

S'apropa el dia 12 de desembre i vull convocar-vos a tots novament a la nostra Catedral per tal de celebrar amb tota solemnitat la festa de la Mare de Déu de Guadalupe amb els vostres fills i amb les vostres famílies. Tinc la intenció, si puc, de fer-ho cada any.

Aprofito aquestes lletres per demanar les vostres pregàries. Ja sabeu que el papa Benet XVI ha proclamat un Any Sacerdotal per a tota l'Església catòlica, un any dedicat als sacerdots, a les vocacions al sacerdoci, però també a tots vosaltres, que formeu part del poble sacerdotal que és l'Església. Pregueu sense parar a la Mare de Déu de Guadalupe per tots els sacerdots, perquè siguem veritablement sants i les nostres vides siguin un veritable testimoni de la nostra fe, i també per les vocacions al sacerdoci. Penseu que sense sacerdots no hi ha eucaristia i que l'eucaristia construeix l'Església.

Us espero a tots el dissabte 12 de desembre a les 19.30 h a la nostra Catedral. Rebeu, amb tot el meu afecte, la meva benedicció.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tarragona, 30 d'octubre de 2009

HOMILIA

en l'eucaristia en què es va fer la benedicció de l'orgue de Vallmoll, el 4 d'octubre de 2009

Molt estimat Mn. Josep Maria Torrell, rector de la Parròquia. Molt estimats germans i germanes en el Senyor,

Amb molta alegria vinc avui a la vostra parròquia per a celebrar l'eucaristia, en aquest diumenge XVII del temps durant l'any i per a beneir la finalització de la restauració de l'orgue.

Els textos de la missa que acabem de proclamar ens il·luminen sobre la realitat del matrimoni. Nostre Senyor deixa clar que el pla de Déu pel que fa al matrimoni és que sigui la unió d'un home i una dona, i aquesta unió és tan forta que ja no són dos, sinó una sola carn, i que aquesta unió sigui indissoluble. Tot això és tan gran que demana que tots fem un gran esforç perquè creixi l'amor en el si de cada matrimoni, de cada família, que és on els petits i joves aprendran la grandesa de la família i de l'amor, de l'amor de veritat, que és voler el bé de la persona estimada i estar disposat a tot perquè així sigui. Preguem perquè les nostres llars siguin lluminoses i alegres, il·luminades per Crist i pel seu evangeli.

Però avui voldria centrar les meves paraules en el que representa la restauració de l'orgue per a la vostra parròquia i també per al vostre poble. La vostra parròquia està de festa i tots nosaltres també.

Abans de començar aquesta eucaristia, d'una manera tan bonica —i estic segur que tots us heu emocionat— hem beneït l'orgue. Ell ha respost —gràcies a la perícia de l'organista Maite Aranzábal— a les diferents invocacions, tan plenes de sentit i profundes, i que ara us repeteixo breument. Fent-nos ressò de les diferents qualitats de l'orgue, rei dels instruments musicals, li dèiem:

Que el seu so i la seva música siguin lloança a Déu Pare Omnipotent.

Que contribueixi al culte que tributem a Nostre Senyor Jesucrist.

Que reuneixi la nostra lloança perquè el vent del Sant Esperit ompli el nostres cors.

Que ompli d'harmonia les nostres lloances a la patrona de la vila, santa Maria Assumpta.

Que resti sempre con un símbol cultural del vostre poble de Vallmoll.

Que ens acompanyi sempre a lloar Déu i proclamar la seva misericòrdia, el seu amor i benignitat.

Que sigui sempre vincle d'unitat i de pau entre tots els ciutadans de Vallmoll.

Que també el seu so ple de tristor us acompanyi en el record dels vostres difunts.

Que les seves melodies ens siguin coratge en la tribulació i consol en el dolor.

Que proclami amb el seu so la nostra lloança d'acció de gràcies a Déu Pare, a Déu Fill Redemptor, a Déu Esperit Sant Santificador.

Recordeu-vos d'aquestes invocacions i ompliu-vos de goig i lloança a Déu quan sentiu el so de l'orgue.

Amb aquesta benedicció heu acabat un llarg procés de recuperació d'aquest antic instrument musical litúrgic. Després de diversos intents, que no van poder portar-se a terme, l'any 1998 es va signar el contracte per a restaurar l'orgue major. I en dues etapes posteriors s'han fet de nou, ampliant l'orgue antic, l'orgue de pedal i l'orgue de cadireta.

Sí, avui és un dia de festa per a la vostra parròquia i per a tot el vostre estimat poble de Vallmoll. En donem gràcies a Déu, però Déu necessita intermediaris per a actuar, ens necessita a nosaltres. I, en aquest cas, ha trobat en el vostre Mn. Josep Maria Torrell l'instrument idoni, que amb un gran amor i tenacitat, superant moments difícils, buscant els millors especialistes, ha portat a terme aquesta obra tan important. Moltes gràcies, Mn. Josep Maria, i que Déu t'ho pagui millor que nosaltres. I, lògicament, hem de donar les gràcies a totes aquelles persones i institucions que en aquests anys heu col·laborat generosament, segons les vostres possibilitats, per a fer progressar aquesta obra.

El concili Vaticà II deia en la Constitució sobre la Sagrada Litúrgia: «En l'Església llatina es donarà un gran valor a l'orgue de tubs com a instrument tradicional, el so del qual pot afegir un relleu admirable a les cerimònies de l'Església i així elevar poderosament les ànimes cap a Déu i el cel» (Vat. II, *Constitució sobre la santa litúrgia*, n. 120). Paraules boniques que ens situen en la importància de l'orgue en les nostres celebracions.

Del viatge del sant pare Benet XVI a Ratisbona, l'any 2006, es recorda sobretot un discurs sobre la fe i la raó pronunciat en un entorn universitari. L'endemà d'aquest parlament va tenir l'oportunitat, el Papa, de beneir el nou orgue de l'antiga capella. Definia l'orgue com «el rei dels instruments», perquè és capaç de «donar ressonància a tots els àmbits de l'existència humana».

La música no és quelcom d'afegit a la litúrgia, sinó que en forma part. En el diàleg permanent entre Déu i els homes que té lloc en la litúrgia, l'home respon de manera activa i, entre altres coses, per l'expressió musical i el cant. Efectivament, la música i el cant permeten crear un llenguatge sagrat, i les paraules rituals únicament troben llur forma perfecta en l'art musical. Altres arts, com per exemple l'arquitectura, l'escultura, la pintura,

l'art dels vitralls, estan presents en l'espai d'una manera estàtica. Però en el més modest dels edificis, la música sacra acompanya i reforça l'acció litúrgica durant tot el seu desenvolupament.

La coincidència d'un discurs de Benet XVI a la universitat i d'una benedicció d'un orgue en tan poques hores ens pot ajudar a valorar el lligam de la música amb la cultura. La música és una expressió cultural de primer ordre, i els músics cristians teniu l'oportunitat d'expressar, mitjançant les melodies, tota la bellesa, la bondat i l'atractiu del bon Déu. D'aquesta manera es fa un servei molt preuat a l'Església i a la societat.

Avui, més que mai —i sempre serà així—, necessitem la música. La necessitem tots els homes; però la necessitem els creients per a expressar la nostra fe en Déu, per a expressar la seva grandesa, la seva profunditat, per a expressar la nostra adoració d'acció de gràcies, la nostra pietat... La necessitem també per a evangelitzar, per a transmetre adequadament les veritats més formoses i consoladores com ho són totes les de la nostra fe.

Davant la immensitat i la bellesa de Déu les paraules queden pobres, i és més necessari trobar altres camins que, com la música, expressin aquesta bellesa i grandesa. És això el que s'expressa amb l'orgue quan participa per a enriquir les diferents celebracions a l'Església.

En aquell discurs citat de Ratisbona el papa Benet XVI va dir aquestes paraules tan boniques sobre l'orgue: «L'orgue, des de sempre i amb raó, es considera el rei dels instruments musicals, perquè recull tots els sons de la creació i dóna ressonància a la plenitud dels sentiments humans, des de l'alegria a la tristesa, des de la lloança a la lamentació. A més, ho fa transcendent l'esfera merament humana, com tota música de qualitat, remetent al diví. La gran varietat dels timbres de l'orgue, des del piano fins al fortíssim impetuós, el converteix en un instrument superior a tots els altres. És capaç de donar ressonància a tots els àmbits de l'existència humana. Les múltiples possibilitats de l'orgue ens recorden, d'alguna manera, la immensitat i la magnificència de Déu» (Ratisbona, 13/09/2006).

I com ho escrivia Joan Pau II en la seva bonica carta als artistes, que aquest instrument, i els artistes que el tocaran, amb el seu art contribueixin a la consolidació d'una autèntica bellesa que, gairebé com un centelleig de l'Esperit de Déu, transfiguri la matèria, obrint les ànimes al sentit de l'etern.

De nou enhorabona a tots, i gràcies de nou a Mn. Josep Maria i a tots els qui heu contribuït a la restauració d'un instrument que us ajudarà a donar glòria a Déu i que honora el vostre poble. Que santa Maria Assumpta des del cel us protegeixi i us guardi.

HOMILIA

en la missa en sufragi per l'arquebisbe Joan Martí i Alanis, bisbe mèrit d'Urgell, provinent del presbiteri tarragoní. Catedral, 31 d'octubre de 2009

Benvolguts Capítol de la Catedral, preveres concelebrants, diaques, familiars de l'arquebisbe Joan, amics, benvolguts germans i germanes en el Senyor.

Ens hem reunit avui en aquesta Catedral metropolitana per a pregar per l'arquebisbe Joan Martí, traspassat el passat 11 d'octubre a Barcelona. Pregant per ell complim amb goig un deure penso que de justícia i que surt també d'uns cors agraiïts envers un germà nostre que es feia estimar i que estimava molt la seva arxidiòcesi d'origen, en la qual va treballar molts anys abans de ser nomenat bisbe d'Urgell i on va tornar a treballar després de la seva jubilació.

Quines paraules més profundes acabem d'escoltar de l'epístola als Romans: «Quan vivim som del Senyor i quan morim som de Senyor. Tant en la vida com en la mort som del Senyor.» L'apòstol Pau pot dir aquests mots als cristians de Roma i a nosaltres perquè sap què és viure en el Senyor i per això intueix també què és morir en el Senyor. I això que diu l'apòstol parlant de la seva experiència ho voldríem viure nosaltres i ho podem aplicar avui a l'arquebisbe Joan Martí, que ha estat per a tots nosaltres un mestre, tant en la vida com en la mort.

«Quan vivim som del Senyor», ens diu sant Pau. A Jesús l'anomenaven mestre, Rabuni. Així mateix li ho deia el cec de naixement, Bartimeu, a l'evangeli que escoltàvem diumenge passat: «Rabuni, feu que hi vegi.» Jesús era mestre, i no com els mestres de la Llei, sinó que parlava amb autoritat. Podem dir sense cap mena de dubte que l'arquebisbe Joan Martí va ser mestre. Així ho va exercir al Col·legi de la Mercè de Montblanc i a Tarragona, al Col·legi Sant Pau Apòstol. Però no va ser només un mestre a l'aula, explicant les lliçons, sinó que va ser un mestre en la vida, amb aquella autoritat que li era innata: en l'estar i en el parlar; en l'opinar. I alhora que era mestre també era escolar perquè es va dedicar tota la vida a estudiar, a formar-se i aprofundir en tantes disciplines com havia de tractar en les seves responsabilitats de bisbe i de copríncep, d'home d'Església i home de govern, de pare per als diocesans, especialment per als preveres d'Urgell, i de legislador per al país dels Pirineus.

Era mestre perquè escoltava. Com Jesús escoltava el Pare en la pregària, especialment abans de les gran decisions també l'arquebisbe Joan escoltava els seus consellers, els qui se li adreçaven amb una opinió o suggeriment, i sobretot escoltava Déu en la pregària, seguint la litúrgia de les Hores i el rosari, que compartia amb els més propers.

Era mestre perquè anava més enllà de les qüestions visibles. Intuïa el que podia passar, sospitava l'esdevenidor i s'arriscava a donar resposta. Com el Senyor, que anava informant els seus del que s'esdevindria a Jerusalem en els seus últims dies, amb la mort i amb la resurrecció, com ho hem escoltat a l'evangeli de sant Lluc que se'ns ha proclamat. També l'arquebisbe Martí va vetllar amb amor per la diòcesi d'Urgell.

I era mestre perquè cercava la causa primera de les coses. De Jesús en tenim molts exemples: quan pregunta als seus interlocutors què diu Moisès, o bé «no heu llegit que al principi...». L'arquebisbe Joan anava al fons de la qüestió, per això la seva manera d'expressar-se religiosament era austera, gairebé despullada, perquè vivia el nucli central. Els afegitons els trobava de més a més.

«Si vivim som del Senyor i si morim som del Senyor.» Déu li va concedir de programar fins i tot la mort. Va estar al peu del canó fins l'últim diumenge d'agost substituint el rector de l'Arboç, Mn. Ricard Cabré, que era a l'Àfrica. Pocs dies després entrava a l'hospital, i assabentat de la malaltia expressava: «Ara és igual viure un any més que un any menys.» Aquell que havia viscut una vida intensa —de treball, de dedicació, de preocupacions— ara trobava de més restar en un llit esperant la germana mort. Va morir en pau amb la millor companyia: el bisbe que ell va introduir a la Seu d'Urgell com a successor, aquell al qual va mostrar les arrels del bisbat i les seves institucions, el bisbe Joan-Enric Vives era qui l'acompanyava, i ho feia amb la pregària, recitant els salms i assaborint el moment espiritual del traspàs, en unió amb el papa de Roma que proclamava la santedat de cinc beats, molts d'ells rellevants a casa nostra, com són Francesc Coll, el germà Rafael, el P. Damià, la mare Joana Jugan i, encara, el bisbe polonès Segismund Fèlix Felinski.

Hem escoltat les últimes paraules de Jesús a la creu. També per al bisbe Joan hi va haver unes últimes paraules que els qui van estar al seu costat les guarden com un tresor en el seu cor, a manera d'un testament espiritual.

Home del nostre poble i del nostre Seminari, home del nostre presbiteri i del nostre episcopat, que va viure el concili provincial Tarraconense de 1995, home que va viure els anys de trasbals religiós i polític, però no va perdre la calma, no va mostrar desencís perquè deia que les crisis són llargues. Home de globalitat i d'universalitat, va exercir un gran servei a la Conferència Episcopal Espanyola des de les seves responsabilitats.

Avui descansa en pau, i nosaltres en tenim una joia perquè resta en la nostra memòria un mestre, resta en la nostra pregària un germà, resta en el nostre dia a dia un home que no ha fet soroll però ha deixat una empremta.

Com vaig escriure al Diari el dia del seu funeral, hi ha moltes coses que recordarem de l'arquebisbe-bisbe Joan: la seva fraternal acollida, el seu consell discret, la seva capacitat d'escoltar... I també hi ha moltes coses per agrair-li més enllà de la seva actuació episcopal i política. Posats a triar-ne una, jo li agrairia que no hagués canviat mai el seu tarannà: no va deixar mai de ser —fins i tot quan ostentava les més altes responsabilitats— el pare i pastor que tothom espera que sigui el seu rector. Per això crec que Mons. Joan Martí i Alanís, en aquest Any Sacerdotal, pot ser un bon exemple del que hom espera d'un sacerdot.

Ens sentim solidaris del dol de la nostra diòcesi germana d'Urgell i fem costat al seu bisbe perquè a imatge del Bon Pastor, Jesucrist condueixi l'Església a ell encomanada, que en l'arquebisbe Joan tindrà un intercessor i un mestre.

La nostra pregària s'adreça avui al Pare. A ell, que va ressuscitar i glori-ficar el seu fill, demanem que aculli el nostre germà Joan, que prengui en les seves mans bondadoses i misericordioses la seva vida i l'assegui al seu Regne, on juntament amb Jesucrist visqui per sempre més gloriós. Que la Mare de Déu, sota les advocacions de Mare de Déu del Remei i del Claustre, l'aculli i faci d'intercessora davant del seu Fill, Jesús.

PARLAMENT

d'inauguració del curs 2009-2010 de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós. Tarragona, 28 d'octubre de 2009

Benvolgut Mn. Armand Puig, degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya,

Benvolgut Mn. Josep Maria Gavaldà, director de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós,

Digníssimes autoritats,

Professors i professores,

Alumnes, senyores i senyors,

Iniciem el nou curs 2009-2010 de l'Institut quan l'Església està celebrant un Any Sacerdotal. L'any passat inauguràvem l'Institut en plena celebració de l'Any Jubilar de sant Fructuós i de sant Pau. Aquests dos anys jubilar han deixat un record inesborrable en tots nosaltres i uns fruits que encara estem recollint. Fa poc es va presentar el magnífic estudi sobre les Actes del Martiri, i si Déu vol, en aquest curs es podran presentar les Actes del Congrés Internacional Pau, Fructuós i el cristianisme primitiu (segles I-VIII).

L'Any Jubilar sobre sant Fructuós ha permès crear un fluid i amable diàleg amb la societat i les seves institucions. L'Església de Tarragona ha

contribuït, de manera decisiva, a fer entendre que Tarragona és dipositària d'un extraordinari patrimoni cultural paleocristià que cal potenciar i fer conèixer. També ha obert vies de col·laboració per a continuar treballant en tota una pedagogia del patrimoni cristià, possiblement el més important de la península Ibèrica. L'Església pot aportar continguts rigorosos, i les institucions, recursos materials i tècnics. Un patrimoni d'aquesta mena és una qualitativa font per al turisme religiós i el cultural en general. A més, fomenta les interaccions i relacions entre fe i cultura, Església i societat.

Les comunitats eclesials de l'arxidiòcesi han viscut l'Any Jubilar d'una manera joiosa entenent que el testimoni dels màrtirs continua tenint un gran valor de referència per al poble cristià a l'entrada del tercer mil·lenni. Han viscut el Jubileu descobrint o redescobrint els valors evangèlics comuns entre les comunitats primitives i les actuals i, al mateix temps, han gaudit d'una formació (xerrades, ruta jubilar, grups de reflexió...) que els ha permès ser conscients del patrimoni del qual som hereus: patrimoni històric que en definitiva és patrimoni humà i espiritual. L'Institut ha tingut un paper molt important en totes aquestes tasques.

Penso que no podem deixar d'aprofundir tot el que significa ser dipositaris d'una tradició tan rica, que nosaltres tenim la responsabilitat de posar al servei de les altres Esglésies, en primer lloc de les de Catalunya, però també de l'Església universal. És un patrimoni que no podem ni volem amagar ni oblidar.

Agraeixo a l'Institut que hagi pres amb decisió aquest compromís, impulsant una línia de treball sobre el cristianisme primitiu que estic segur que donarà molts fruits, en tots els sentits. També s'està preparant un altre congrés internacional per als dies 27, 28 i 29 d'octubre de 2011, sobre santa Tecla, que ens posarà la patrona de la nostra ciutat al centre dels debats i estic segur que s'aportaran conclusions interessants que ens han d'ajudar a conèixer i estimar més la deixeblla de sant Pau.

Com llegim en la lletra del magnífic oratori *Pau i Fructuós*, interpretat a Lleida el passat dissabte, i fent maletes per sentir-lo a Roma el proper 21 de novembre, precisament a la basílica de Sant Pau Extramurs, Tecla ens diu:

«Oh, quin llenguatge nou
quan Pau evangelitza!
És un raig de claror,
un doll de malvasia.
No em canso d'escoltar
la seva veu amiga,
que dóna pau al cor
i en cura les ferides!»

El passat dimecres el Sant Pare va dedicar el seu discurs del dimecres a parlar de sant Bernat de Claravall. Al final va fer unes reflexions sobre el treball teològic que penso que us poden ajudar a tots vosaltres que us dediqueu a aquesta activitat. Després de mostrar la manera com sant Bernat raonava sobre la Mare de Déu, afegia: «Aquestes reflexions, característiques d'un enamorat de Jesús i de Maria com sant Bernat, continuen inspirant avui de manera saludable no sols els teòlegs, sinó tots els creients. A vegades es pretén resoldre les qüestions fonamentals sobre Déu, sobre l'home i sobre el món únicament amb les forces de la raó. Sant Bernat, en canvi, sòlidament fundat en la Bíblia i en els Pares de l'Església, ens recorda que sense una profunda fe en Déu, alimentada per la pregària i per la contemplació, per una relació íntima amb el Senyor, les nostres reflexions sobre els misteris divins corren el risc de ser un va exercici intel·lectual, i perden la seva credibilitat. La teologia remet a la "ciència dels sants", a la seva intuïció dels misteris del Déu viu, a la seva saviesa, el do de l'Esperit Sant, que són punt de referència del pensament teològic. Junt amb sant Bernat de Claravall, també nosaltres hem de reconèixer que l'home cerca millor i troba més fàcilment Déu "amb la pregària que amb la discussió". Al final, la figura més vertadera del teòleg i de tot evangelitzador continua sent la de l'apòstol sant Joan, que va reclinar el seu cap sobre el cor del Mestre.»

Uns bons consells per a tots vosaltres en aquest començament de curs.

Agraeixo als professors el seu esforç, no sempre gratificant, per a mantenir al dia i millorar la seva preparació científica i per a transmetre els seus coneixements amb qualitat acadèmica; els agraeixo també l'atenció que presten a les necessitats i peculiaritats —tan diferents entre elles— de cada alumne, i tot l'esforç per a acomodar l'Institut Superior de Ciències Religioses a la nova normativa de la Congregació Pontifícia per a l'Educació Catòlica.

Aprofito per a saludar ben cordialment tots els professors i alumnes de l'Institut i agraeixo al Dr. Arcadi Oliveras la seva profunda i a la vegada entenedora lliçó inaugural sobre l'encíclica *Caritas in veritate* de Benet XVI sobre el desenvolupament dels pobles a la fraternitat.

Invoco l'ajuda de l'Esperit Sant per a tota la vostra feina, perquè tots encertem de la millor manera el que ell espera de cadascun de nosaltres.

Queda inaugurat el curs acadèmic 2009-2010 a l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona.

ENTREVISTA

per al diari 'Notícies de Tarragona', de la Xarxa Santa Tecla

Què ha de significar el dia de Tots Sants per als catòlics?

Aquesta solemnitat és una de les més antigues del món cristià. Els sants i santes que avui commemorem són tots aquells que gaudeixen de la visió de Déu però no han estat canonitzats. Han viscut la seva fe d'acord amb l'evangeli, amb fidelitat, sense cansar-se. I si es cansaven, hi tornaven amb il·lusió. Aquest és l'autèntic miracle: viure la vida ordinària d'una manera extraordinària. Entre tots aquests sants que celebrem aquest dia, hi ha molts dels nostres familiars que quan van morir vam tenir aquella certesa moral que ens deia: ja estan amb Déu, i potser ens en vam acomiadar amb aquella frase tan bonica: «Que al cel ens puguem veure.»

Que li sembla que al voltant de festes marcadament religioses (Nadal, Tots Sants, Santa Tecla, etc.) es faci negoci?

En principi la cosa no és dolenta. A tots ens agrada rebre un obsequi per Nadal, o menjar panellets, o admirar un castell de focs d'artifici... I tot això vol dir negoci. El que és dolent és l'excés, quan l'aspecte material fa oblidar l'origen de les nostres festes, marcades totes per la transcendència, l'espiritualitat, la fe... Si marginem l'element religiós de qualsevol festa caurem fàcilment en el parany de valorar més les coses accessòries que no pas les essencials. Una festa sense santificar no és una festa. El diumenge, per exemple, hauria de ser la festa primordial dels qui ens diem catòlics. Si no valorem com cal el dia del Senyor, si no assistim a l'eucaristia dominical, ens trobarem buits... encara que no ens ho sembli. Si el Senyor ens convida a la seva taula cada festa (i cada dia), com podem rebutjar la crida! És com si en una família els fills rebutgessin la invitació dels pares. Voldria dir que alguna cosa no funciona. I ningú no se sentiria feliç ni aniria a cercar sucedanis. I això és el que fan moltes persones, que s'atordeixen mitjançant un consumisme exagerat.

Vostè sempre s'ha mostrat molt a favor de la família. Li sembla possible conservar l'estructura familiar tradicional amb l'actual ritme de vida que portem la majoria?

No resulta gens fàcil, però molta gent ho intenta i ho aconsegueix. Comprens les dificultats. Això no obstant, la institució matrimonial i la seva conseqüència necessària —la família— no es mouen només en el camp de la sociologia o dels instints; pertanyen al pla de Déu, que vol la nostra felicitat. El fet que des del punt de vista històric i concret aquests plans estiguin alterats per la força pertorbadora de les pròpies febleses o pels condicionaments socials no ha d'impedir que puguem conèixer aquest dissenyi de Déu i, amb la seva ajuda, el portem a terme. Si ens hi comprometem tots, estic segur que podrem aconseguir un ritme de vida molt més humà.

Realment ens trobem en una societat cada vegada més individualitzada i competitiva?

Dissortadament sí. Hem creat una societat on es valora més el que es té que no pas el que s'és. Hem creat una societat on el que importa és l'èxit a qualsevol preu; on prima molt l'egoisme; on la fidelitat, la constància, la paciència semblen no tenir valor; on el *jo* és més important que el *tu*; on sembla que tot tingui data de caducitat. Una mostra és el divorci, que s'oposa a la indissolubilitat del matrimoni. Sembla que ha quedat clar que facilitar el divorci —en ocasions amb motius que demanen, més que trencar el matrimoni, buscar amb humilitat la reconciliació— ha estat la porta a una vertadera plaga. El nombre esfereïdor dels matrimonis trencats en són la prova.

I per altra part, voldria dir que també en aquesta societat hi ha molta solidaritat: moltes persones col·laboren amb Càritas, amb Mans Unides, amb l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes i amb altres institucions que es preocupen dels més febles. Penso en l'alegria del compromís i en la felicitat que dóna no pensar en un mateix i pensar en els altres, especialment els més desfavorits.

Un dels col·lectius més afectats per la desestructuració familiar és la gent gran? Fem prou cas als nostres avis?

És molt difícil generalitzar. Les circumstàncies dels nostres temps compliquen el que abans era natural. Per intentar viure millor, o senzillament per viure, no vivim. Pisos minúsculs i caríssims, llargues jornades de treball que massa sovint ben just permeten cobrir les necessitats bàsiques, no posen fàcil l'atenció als més grans. I el model de societat que es va implantant, on tot ha de ser nou, on no s'accepta la més mínima arruga, on una persona de cinquanta i pocs anys en molts casos ha de jubilar-se, no és el millor per a valorar l'experiència de l'ancianitat. De totes maneres també voldria fer notar que hi ha moltes famílies i institucions que cuiden meravellósament la gent gran, que se'ls estimen de debò i que pensen de manera encertada que ells són de veritat «el tresor de l'Església i de la societat». Hem de fomentar aquest esperit positiu i lluitar en contra de la possible degradació de la vellesa.

I als nostres fills? Considera adient el model d'educació (tant a la família com a les escoles) que s'està donant als nostres menors d'edat?

Massa sovint la família —potser empesa per factors externs, com ara el treball dels pares i mares, etc.— abdica del seu deure d'educar en l'escola. I és que, massa sovint, també, moltíssimes persones confonen l'educació amb la instrucció. Educar no és donar una carrera per a viure, sinó forjar l'esperit per a acarar les dificultats de la vida. Penso que un infant ha d'anar educat

a l'escola. A casa s'ha de viure l'amor, s'ha d'aprendre a estimar Déu, s'ha d'aprendre a valorar l'esforç, s'ha d'entendre que la llibertat de cadascú acaba on comença la del proïsme, s'ha d'aprendre a obeir i entendre el perquè de l'autoritat... La permissivitat, el defugir la responsabilitat, el tot s'hi val acaba tenint resultats funestos. Recordo —dels meus temps d'estudiant— una frase de Pitàgores que em va colpir: «Eduqueu els infants i no caldrà castigar els homes.» L'escola, la catequesi, estan per a ajudar la família a educar els seus fills, es complementen, no se substitueixen. I l'Estat ha de garantir el model d'ensenyament que desitgin els pares. I aprofito l'avinentesa per a defensar l'ensenyament de la religió catòlica. La religió, certament, és una visió que rebem mitjançant la fe, però és una visió de la realitat, de la Veritat suprema que ens va mostrar Jesucrist i que ens condueix cap a la Vida, feliç i eterna.

És cert que s'estan perdent els valors?

Mirabeau —i ja ha plogut bastant des d'aleshores— va dir que els sentiments i els costums que constitueixen la felicitat pública es formen a la família. Quan observo que un home o una dona que destaquen en la política, en la ciència, en les arts o en els negocis, són excel·lents pares o mares de família, em sento inclinat a atorgar-los la meua confiança i la meua simpatia. Tant de bo els llocs de comandament i els càrrecs de responsabilitat els ocupessin arreu homes i dones la vida íntima i familiar dels quals fos exemplar. Però no només els qui manen són un referent encoratjador o desmoralitzador. A tots ens pertoca el deure de donar un bon exemple al nostre voltant.

Quin paper té la immigració en la nova realitat social de casa nostra?

L'immigrant és gairebé sempre una persona pobra, i els pobres són sempre i a tot arreu, mal vistos. Quan les coses van bé, són tolerats perquè fan tasques que els del país no volen fer. Ara bé, quan hi ha una crisi, és a dir quan, com ara, moltes persones no tenen treball, hi ha dificultats a acceptar-los perquè es veu en aquelles persones un competidor que ens ve a prendre la feina. Cal un esforç de bona voluntat per part de tothom. Nosaltres hem d'acollir-los com acolliríem un germà. Però ells han de respectar els nostres trets culturals i procurar integrar-se en la nostra societat. La meua preocupació és que les circumstàncies actuals (atur, manca d'habitatges assequibles, etc.) vagin propiciant la creació de guetos, que són un dels principals obstacles per a la integració, que no significa assimilació, perquè cadascú ha de mantenir la seva identitat però col·laborant tots en un projecte comú de convivència rica i fecunda. La immigració no té per què ser un fenomen negatiu, sinó enriquidor. Catalunya ha estat sempre un país d'immigrants, acollidor.

Quin ha de ser el paper de l'Església en el segle XXI?

El que ha desenvolupat sempre, al llarg dels seus dos mil anys d'història: proclamar la bona nova, viure l'evangeli de Jesús. Avui l'Església té el dret i el deure de donar veu a qui no en té, amb valentia i a desgrat de no contemporitzar amb un pensament que pot semblar majoritari però que no respon al bé de la persona. És un clam evangèlic en defensa dels pobres del món i dels qui són amenaçats, menyspreats i oprimits en els seus drets humans.

Quin missatge dona l'Església a les persones que estan més afectades per la crisi en aquests moments?

Corren temps difícils i complicats i per això necessitem, més que mai, no perdre l'esperança. Ens cal saber traduir aquesta esperança —que a vegades podem referir només a l'altra vida— en una actitud de confiança en la vida present. En el dia a dia, a l'hora d'afrontar les dificultats de la vida ordinària, davant les coses que poden angoixar-nos hem de confiar en Déu, que és el nostre Pare i que vol sempre el millor per als seus fills i no ens deixa mai per més difícils que siguin les situacions. I que sàpiguen que l'Església, a través de les seves institucions i especialment amb Càritas, és al seu costat i esperona les persones perquè visquin la solidaritat i la caritat en grau heroic, si fa falta.

Quin és el posicionament de l'Arquebisbe davant la nova Llei de l'avortament que impulsa el govern central?

No és cap altra que donar suport al principi fonamental de l'ensenyament de l'Església, segons el qual sempre s'ha de respectar i defensar la dignitat de tota vida humana i, en conseqüència, no es pot admetre una llei que afavoreixi qualsevol acció que directament o indirectament vulgui impedir el normal desenvolupament de l'ésser humà iniciat en el mateix moment de la concepció. Aquesta doctrina, tan clara, l'hem repetit moltes vegades. És trist pensar que l'Estat, que ha de defensar sempre els més dèbils, aprovi una llei que va precisament contra els més indefensos de la nostra societat: aquells que són al ventre de la mare.

Quan tindrem enllestida la nostra Catedral?

Una Catedral és com un element viu, i, com tota cosa viva, té unes necessitats bàsiques que cal atendre. En aquest sentit diria que sempre caldran actuacions de manteniment o de millora. Si ens referim a obres concretes, com ara les contemplades a la quarta fase de les obres, aviat començaran. Confio que en un període relativament curt podrem admirar l'interior de la nostra Catedral amb tot el seu esplendor i també amb el nou orgue, que

s'està ja construint i que espero que es pugui muntar una vegada neta la Catedral per dins.

Tarragona, 25 d'octubre de 2009

ALS QUATRE VENTS

262. LA BONDAT DE LES PASSIONS

4 d'octubre de 2009

Avui procuraré fer algun aclariment a un tema moralment polèmic: les passions. És polèmic perquè hi ha qui en desconfia, com si fossin cavalls desbocats que no obeeixen als dictats de la voluntat i menys de la raó. Hi ha altres persones que, per contra, les enalteixen, com si fossin l'autèntic, la manifestació sincera d'un mateix, l'espontani que es deslliura de la fredor del judici racional i dels prejudicis del voluntarisme.

Què dir, doncs? Abans de res, que les passions, com a emocions o impulsos que actuen sobre l'obrar, no són en si mateixes ni bones ni dolentes. El *Catecisme de l'Església catòlica* assenyala que «només reben qualificació moral en la mesura que depenen de la raó i la voluntat». Significa això que les passions són sempre un fre? No necessàriament, poden actuar com un accelerador. És suficient considerar com n'han estat, d'apassionades, les persones que han fet molt per la humanitat, sense oblidar entre elles els sants.

Sant Pau, per exemple, va ser apassionat des de la seva joventut fins a la seva vellesa, i sense aquesta força dels seus impulsos, que primer el va conduir equivocadament a perseguir els cristians, no hauria pogut portar a terme després la gegantesca obra apostòlica que encara ens admira. I Agustí, un altre sant apassionat, va exaltar l'amor, la primera de les passions, fins al punt d'exclamar: «Estima i fes el que vulguis», expressió que ha d'entendre's a la llum de l'amor a Déu. El bisbe d'Hipona es va expressar així: «L'amor és connatural a l'ésser humà. Us dic per ventura que no estimeu? Déu me'n lliuri! Estaríeu morts i seríeu odiosos i miserables si no estiméssiu gens. Estimeu, doncs; però cuideu bé el que estimeu!»

Quan es porta aquesta qüestió de les passions a la relació entre persones, sorgeix la distinció entre una moral massa rígida i una altra de massa permissiva. Seria un error pensar que hi ha una mesura, una línia de separació que permeti distingir objectivament entre l'admissible i l'inadmissible. Una «moral de límits», aquella que feia preguntar de vegades als confessors: «Tal cosa és pecat?», no té res a veure amb un veritable comportament cristià. La conducta moral no ha de basar-se en el temor, sinó en l'amor, que és una passió superior i positiva.

A la novel·la *Els nuvis*, probablement la més famosa novel·la romàntica italiana de tots els temps, que narra l'amor entre els seus protagonistes, Renzo i Lucia, el seu autor, Alexandre Manzoni, fa dir a un dels seus personatges: «Déu no torba mai l'alegria dels seus fills, si no és per a preparar-los per a una altra de més gran, més autèntica.» Podríem afegir que Déu vol les passions bones. No en va anomenem *passió* l'últim acte de lliurament amorós de Crist per tots nosaltres.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

263. LES CANONITZACIONS DE L'11 D'OCTUBRE A ROMA

11 d'octubre de 2009

Quan aquest diumenge surtin a l'aire les meves paraules, si Déu vol estaré assistint a Roma a la canonització de cinc nous sants de l'Església catòlica: un català (el P. Francesc Coll, nascut a la localitat gironina de Gombrèn, fundador de les Dominiques de l'Anunciata); un belga (el P. Josep Damià de Veuster, més conegut com el P. Damià de Molokai, l'apòstol dels leprosos), un burgalès (fra Rafael Maria Arnáiz, religiós trapenc); una francesa (Joana Jugan, fundadora de les Germanetes dels Pobres), i un polonès (Mons. Segimon Felinski, arquebisbe de Varsòvia i fundador de les Franciscanes de la Família de Maria). Com es pot veure, una bona mostra de la universalitat de l'Església.

Què vol dir *canonització*? Una definició clàssica és aquella que ens diu que es tracta d'«un acte solemne mitjançant el qual l'Església inscriu en el catàleg dels sants un servent de Déu». El papa Innocenci III, a començaments del segle XIII, va precisar que la decisió de canonitzar alguna persona es basa en la comprovació de la pràctica heroica de les virtuts cristianes durant la seva vida i l'obtenció de miracles després de la seva mort. Per tant, és una determinació que necessita rigoroses verificacions i que en cap manera no és un caprici del Papa. Els processos de beatificació i de canonització es regeixen per unes normes estrictes.

Als inicis del cristianisme la canonització es va reservar als màrtirs. Després es va ampliar als confessors (és a dir, a aquelles persones que havien estat objecte de persecucions però que no havien mort per aquell motiu). Més tard, la canonització es va obrir als religiosos, i, finalment, a totes les persones que havien practicat les virtuts cristianes de manera extraordinària.

Penso que els sants que el papa Benet XVI canonitzarà aquest 11 d'octubre no estan gens allunyats d'aquells primers màrtirs. Malgrat no haver vessat la seva sang en una persecució cruenta, no es pot negar que els seus cors van sagnar per culpa de les injustícies, de les calúmnies, de les humi-

liacions o de qualsevol altra maldat que és capaç d'imaginar la pecadora condició humana. Així, l'arquebisbe Felinski va patir falses acusacions i l'exili a Sibèria; el P. Damià es va lliurar de tal manera als afectats per la lepra que va acabar agafant aquella terrible malaltia, però la seva obra va ser incompresa; Joana Jugan, una víctima de l'enveja, es va desviure pels ancians abandonats i va organitzar una Congregació per atendre'ls, i quan va morir ningú no sabia que ella l'havia fundada; el P. Coll va haver d'aguantar el que es pot imaginar en una època —el segle XIX espanyol— marcada per un ferotge anticlericalisme, i finalment, fra Rafael Maria Arnáiz va suportar amb alegria maldies i una dolorosíssima malaltia que li va obrir les portes del cel quan només tenia 27 anys. En tots ells la santedat s'identifica amb la perfecció de la caritat, de l'amor.

En aquest dia m'agradaria proposar aquests sants com a exemple a seguir en uns temps mancats de valors. No sabem quines proves ens té reservades Déu, però d'ells podem prendre la fermesa, la constància, la paciència, la humilitat, l'abnegació, l'amor envers Déu i el proïsme, la fe, l'esperança en les promeses de Crist. És difícil ser sant, però no pas impossible, ja que tots els cristians som cridats a ser-ho pel baptisme.

I no voldria acabar aquesta intervenció sense felicitar per la canonització de la seva fundadora (Joana Jugan) una congregació present a la nostra arxidiòcesi: les Germanetes dels Pobres, que fa més de cent anys que són entre nosaltres atenent els ancians desvalguts, fidels al carisma de santa Joana Jugan i fent-lo visible mitjançant la seva admirable labor a la ciutat de Reus.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

264. LA CELEBRACIÓ DEL DOMUND

18 d'octubre de 2009

El tercer diumenge d'octubre és una d'aquelles diades entranyables que gairebé tots hem viscut des de petits. Tinc molt vives a la memòria les jornades del Domund de la meva infantesa quan, amb una guardiola, anàvem a l'assalt del vianant per tal que ens donés una almoïna, per petita que fos, i posar-li una enganxina a la solapa de la jaqueta. Tot i que ara les coses ja no es fan d'aquesta manera, tanmateix els nostres missioners continuen treballant i evangelitzant sense descans.

Per tant, la missió que Jesús va donar als Apòstols continua tenint plena vigència als nostres dies. Els cristians tenim molta feina per fer perquè la nostra societat, el nostre món, no està evangelitzat. L'Església mai no acabarà la feina, perquè mentre hi hagi homes que no tenen notícia de Jesucrist

—i cada dia en neixen—, el manament de Jesucrist d'anar a evangelitzar tots els pobles batejant-los en el nom de la Santa Trinitat continua vigent. Per tant, l'Església mai no podrà viure de rendes ni d'èpoques passades. Hem d'obrir els ulls al nostre món, al d'ara mateix, perquè és aquí i ara on cal treballar i anunciar la bona nova.

Per dur a terme l'encàrrec del Senyor Jesús calen persones d'oïda oberta, de cor generós i de resposta sincera. Això vol dir, en primer lloc, que calen persones, que molts dels nostres preveres, laics i potser també religiosos, almenys alguna vegada s'haurien de plantejar seriosament la pregunta de si el Senyor els crida a evangelitzar fins i tot als països més llunyans. En aquest sentit són pregonament clares les paraules del papa Benet en el seu missatge per a la Jornada Mundial de les Missions d'aquest any 2009: «M'adreço sobretot a vosaltres, germans en el ministeri episcopal i sacerdotal, i també a vosaltres, germans i germanes de tot el poble de Déu, per a exhortar tothom a revifar en ell mateix la consciència del manament missioner de Crist de fer deixebles a tots els pobles (cf. Mt 28,19), seguint els passos de sant Pau, l'Apòstol dels gentils.»

A continuació, i sempre en segon lloc, calen els mitjans econòmics per a sostenir aquesta tasca apostòlica de la nostra Església. Vull fer especial èmfasi en el fet que aquesta tasca és de la nostra Església, nosaltres formem part d'aquesta aventura missionera perquè és la nostra Església qui els ha enviat. Durant molts anys potser s'ha posat massa l'accent d'aquesta diada del Domund en l'aspecte econòmic del sosteniment dels missioners, però hem arribat a la situació en què el que cal a hores d'ara són precisament missioners, sense perdre de vista l'aspecte econòmic.

Estimats germans, ens ha tocat viure uns temps complicats en els quals hem de donar testimoniatge de la nostra fe i de la nostra esperança, és el nostre compromís com a batejats. Us demano un esforç de disponibilitat generosa per a atendre la crida que el Senyor fa a l'evangelització, de pregària fervent al Sant Esperit per tots aquells que ja estan treballant en els camps de la missió i de la solidaritat en el manteniment d'aquesta tasca que és nostra, de tota la nostra Església.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

265. LA CONSCIÈNCIA MORAL

25 d'octubre de 2009

S'explica del famós cardenal Newman que en una ocasió, volent ressaltar la importància de la consciència moral, va dir: «Brindaria pel Papa, però abans brindaria per la consciència.» El Cardenal, de fet, no pensava que

fossin dues instàncies contraposades —l'autoritat i la llei d'una banda i la llibertat personal i la consciència d'una altra—; volia només remarcar el valor de la consciència moral.

Anem repassant, al fil del *Compendi del Catecisme de l'Església catòlica*, els fonaments de la moral, i una vegada més ens adonem de les meravelles de la nostra constitució com a persones. En la nostra intimitat, allà on ningú no pot entrar sense el nostre permís, descobrim la consciència moral: aquell judici de la raó que impulsa l'home a fer el bé i evitar el mal.

Hi ha qui pensa que la consciència és com una mena d'orgue o capacitat especial; més aviat és la mateixa intel·ligència pel fet que jutja les coses morals, el que està bé o malament. És un judici de raó, la qual cosa és molt important perquè ens fa entendre que tota persona humana, si no està privada d'enteniment, té consciència moral. Mai ningú no pot dir, fora dels dements, i per més depravat que ens pogués semblar, que no té consciència moral.

Aquestes senzilles idees ens fan veure de seguida que estem davant una realitat de gran importància. Si sóc conscient dels meus actes i puc entendre si aquests són bons o dolents, també en seré responsable davant de mi mateix, de Déu i dels altres. La consciència, per tant, ens diu que som lliures però també responsables de les nostres accions.

A més, la dignitat de la persona implica la rectitud de la consciència moral, és a dir que estigui d'acord amb el que és just i bo segons la raó i segons la Llei divina. D'aquí deriva una realitat essencial en la vida dels homes i dels pobles: ningú no pot ser obligat a actuar en contra de la seva consciència, ni tampoc se li ha d'impedir, dintre dels límits del bé comú, que actuï en conformitat amb ella, especialment en el camp religiós.

I per últim, i no per això menys important, quan l'home prudent i just escolta la veu de la consciència i intenta seguir-la, pot escoltar-hi la veu de Déu que ressona en el seu interior i li parla i l'ajuda a conèixer la seva voluntat.

S'entenen, doncs, les paraules del cardenal Newman. Agraïm Déu per aquest do tan gran que ens ha fet que ens mostra que realment som fets a la seva imatge i semblança, com diu el Gènesi, i procurem tenir sempre una consciència «afinada», que serà una guia immillorable en el nostre camí vers Déu.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

ESCRIT

publicat a la revista 'Església de Tarragona' n. 239, d'octubre de 2009

EL MEU ARQUEBISBE JOAN

El Dr. Joan Martí i Alanis era un home que impressionava. Recordo el seu posat seriós, suavitzat per un dolç somriure. D'entrada et feia la impressió que et trobaves davant d'un savi i d'una persona fonamentalment bona. I, com totes les persones de veritable vàlua, era molt senzill i humil. No tenies la sensació de trobar-te davant una figura històrica... i ho era!

Recordo, amb afecte, la primera entrevista que vaig tenir amb ell, a les Peces, poc després del meu nomenament episcopal el juny de 2004. No era la primera vegada que parlàvem, puix —com a bisbe d'Urgell— va ser durant 31 anys el meu bisbe, ja que la meva Guissona nadiua forma part de la diòcesi d'Urgell, i el meu germà Mn. Joan va ser la seva mà dreta durant molt de temps.

Per a mi era un gran referent: una persona molt documentada, reflexiva, realista, sàvia... i que estimava molt Tarragona. Aquí, a l'arxidiòcesi, va deixar un record inesborrable. El Col·legi de la Mare de Déu de la Serra de Montblanc i el de Sant Pau de Tarragona van saber de la seva bonhomia i de la seva immensa capacitat de treball, i moltes persones van poder gaudir dels seus dots d'ensenyant i, sobretot, del seu exemple. La voluntat de servei va ser, fins al darrer moment, un dels seus trets característics. El passat mes d'agost el va esmerçar ajudant a la tinença de parròquia del Sagrat Cor de les Peces i a altres parròquies de les rodalies. El seu tracte afable i proper feia oblidar els qui el tractaven que estaven en presència del pare de la Constitució andorrana, d'un personatge clau de la Transició espanyola, d'un posseïdor de la màxima condecoració francesa (la Legió d'Honor), i que havia ostentat càrrecs importants des dels quals va fer una extraordinària labor, com, per exemple, el de president de la Comissió Episcopal per als Mitjans de Comunicació Social de la Conferència Episcopal Espanyola.

Va ser un home providencial per a Andorra i per a la seva diòcesi d'Urgell. El petit país dels Pirineus li deu haver passat de l'Edat Mitjana als temps moderns sense oblidar ni les seves arrels cristianes ni la seva gran riquesa cultural. També ho va ser per a la nostra Conferència Episcopal Tarraconense, i no oblidarem mai les seves assenyades intervencions al concili provincial de 1995.

En mi restarà el record de la seva conversa, serena i fluïda, on es feia evident la profunditat del seu pensament i la seva gran cultura (havia estudiat humanitats clàssiques). Fins i tot els seus silencis eren expressius. Era impossible no estar atent mentre parlava, perquè una conversa amb ell era com una lliçó magistral, impartida sense aclaparar l'interlocutor, que havia de fer un gran esforç per estar a l'alçada.

La història jutjarà la seva tasca com a bisbe i com a cap d'Estat. I ho farà amb benvolença. I la mateixa història no podrà deixar de banda que va ser un gran home d'Església i també de pregària, d'on pouava bona part de la serenor que va mantenir fins i tot en els moments més delicats.

Però també restarà la memòria de la seva alegria natural, del seu apropar-se als infants i els joves, de la seva senzillesa que el portava —malgrat ser un cap d'Estat— a presentar-se als llocs conduint ell mateix el seu cotxe.

Hi ha moltes coses que recordarem de l'arquebisbe-bisbe Joan: la seva fraternal acollida, el seu consell discret, la seva capacitat d'escoltar... I també hi ha moltes coses que agrair-li més enllà de la seva actuació episcopal i política. Posats a triar-ne una, jo li agrairia que no hagués canviat mai el seu tarannà: no va deixar mai de ser —fins i tot quan ostentava les més altes responsabilitats— el pare i pastor que tothom espera que sigui el seu rector. Per això crec que Mons. Joan Martí i Alanís, en aquest Any Sacerdotal, pot ser un bon exemple del que hom espera d'un sacerdot.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tarragona, 11 d'octubre de 2009

SALUTACIÓ

per a la memòria de missions del 2008

Com cada any, la Delegació diocesana de missions posa a les nostres mans la corresponent memòria, en aquest cas del 2008, amb l'objectiu de posar-nos al davant tota l'activitat missionera de la nostra Església i, de passada, perquè no se'ns obliidi que la nostra missió és anunciar l'evangeli a tots els homes. Potser a vegades caiem en l'activisme i perdem de vista el veritable horitzó i missió que el Senyor ens va encomanar. Ens ho recorda el papa Benet XVI en el seu missatge per a la Jornada Mundial de les Missions de 2009:

«Les nacions caminaran a la seva llum» (Ap 21,24). És un objectiu de la missió de l'Església, efectivament, il·luminar amb la llum de l'evangeli tots els pobles en el seu camí històric cap a Déu, perquè en ell tinguin la realització plena i el compliment. Hem de sentir l'ànima i la passió per a il·luminar tots els pobles, amb la llum de Crist, que brilla en el rostre de l'Església, perquè tots es reuneixin en l'única família humana, sota la paternitat amorosa de Déu.

La missió d'evangelitzar tots els pobles no és només dels missioners. Com sant Pau, ells són els enviats per la comunitat —l'Església— a complir

un manament del Senyor: és la comunitat qui envia i qui és responsable d'aquells que ha enviat; prega amb ells i per ells, gaudeix i pateix amb ells i fins i tot els sosté en l'aspecte material. I això no pel desig ni l'interès d'eixamplar el domini o el poder de l'Església, com diu el Sant Pare:

L'Església no actua per a estendre el seu poder o afirmar el seu domini, sinó per a portar tothom a Crist, salvació del món. Nosaltres no demanem sinó posar-nos al servei de la humanitat, especialment d'aquella més sofrent i marginada, perquè creiem que «l'esforç orientat a l'anunci de l'evangeli als homes del nostre temps [...] és sens dubte un servei que es presenta a la comunitat cristiana i fins i tot a tota la humanitat» (*Evangelii nuntiandi*, 1).

La nostra acció no acaba aquí: també nosaltres, com a batejats, tenim el deure ineludible d'anunciar l'evangeli amb les nostres paraules i obres de cada dia i en cada un dels àmbits en els quals es desenvolupa la nostra vida: treball, família, vida social, etc.

Molts missioners han donat testimoniatge de la seva fe amb la sang. A nosaltres ens toca donar testimoniatge de la nostra amb la santedat de vida. És en aquest sentit que el papa Benet ha convocat aquest Any Sacerdotal per a tota l'Església: un any dedicat especialment a la santedat dels sacerdots, però un any també dedicat a fer prendre consciència a tots els fidels de com n'és, de necessària, la santedat de tots els cristians, fins i tot en la vida de cada dia. El veritable testimoniatge és el de la santedat, que és la que atreu, engresca i enamora. Maldem per donar el millor de nosaltres mateixos.

Vull expressar el meu agraïment a tots els qui, des de la Delegació de Missions, col·laboreu en l'evangelització, i a tots els voluntaris que, d'una manera o altra, treballeu pels nostres missioners. Vull fer una menció especial del nostre estimat Mn. Josep Pascual, que durant molts anys ha estat un fidel col·laborador meu al capdavant de la Delegació. Gràcies, Mn. Josep, pel teu servei.

Amb tot el meu afecte, la meva benedicció.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tarragona, octubre de 2009

ACTIVITATS DEL SR. ARQUEBISBE *del mes d'octubre de 2009*

Dijous 1

Rep visites.

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió de delegats i directors de Secretariat del grup II.

A la tarda, al paranimf del Seminari Pontifici de Tarragona, presideix l'acte de presentació del llibre *Les Actes del martiri de sant Fructuós*, editat per l'INSAF i les Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Divendres 2

Rep visites.

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió de delegats i directors de Secretariat del grup III.

Al seu despatx oficial, té lloc la signatura del conveni de col·laboració entre l'AHAT i l'Ajuntament de Constantí.

A la tarda, a la capella del Seminari Pontifici de Tarragona, presideix l'eucaristia de la trobada d'inici de curs dels professors de religió i comparteix amb ells la resta d'actes.

Dissabte 3

Rep visites.

A l'església parroquial de Santa Clara de Tarragona, administra el sacrament de la confirmació a un grup de joves.

Diumenge 4

A Terrassa, convidat pel bisbe Josep Àngel Saiz, concelebra l'eucaristia i participa en els actes amb motiu de la inauguració del conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere (antiga seu d'Egara) després del procés de restauració.

A la tarda, a l'església parroquial de Santa Maria de Vallmoll, beneeix el nou orgue i celebra l'eucaristia. En acabar, assisteix a un concert d'orgue.

Dilluns 5

A la casa diocesana d'exercicis de la Selva del Camp, en sessió de matí i tarda, presideix la Jornada de pastoral que dóna inici al curs 2009-2010 de formació permanent de preveres i diaques.

De dimarts 6 a dimecres 7

A Tiana, presideix la reunió n. 192 de la Conferència Episcopal Tarraconense. Durant el transcurs de la trobada, els bisbes inauguren el curs al Seminari Major Interdiocesà i a les Facultats de Teologia i de Filosofia de Catalunya.

Rep visites.

Dijous 8

Rep la visita del president de la Cambra de Comerç de Tarragona, Sr. Albert Abelló, i altres empresaris per a presentar-li la campanya promoguda per la Cambra i per l'Arquebisbat de suport al projecte social jubilar per a la construcció d'un centre de formació i assistència social a Kampanga (Rwanda), on treballa el nostre missioner Mn. Josep Cabayol.

A l'església parroquial de Sant Francesc d'Assís de Reus, acompanyat d'un bon grup de preveres, presideix l'eucaristia i les exèquies per Mn. Josep Serra Ramon.

Al menjador de la seva residència, dina amb l'Il·lm. Sr. Alcalde de Tarragona, Josep Fèlix Ballesteros.

Visita el centre pastoral del barri Gaudí de Reus.

Al Col·legi del Sagrat Cor de Tarragona, participa en el berenar de la fam organitzat per Mans Unides.

Rep visites.

De divendres 9 a dilluns 12

A Roma, participa en els actes organitzats amb motiu de la canonització dels beats Francesc Coll i Guitart, fra Rafael Arnáiz i Marie de la Croix (Joana) Jugan, entre d'altres, a més de fer diferents gestions a la cúria vaticana.

Dimarts 13

Rep visites.

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió del Consell Episcopal.

A la capella del Santíssim de la Catedral, fa l'exposició del Santíssim i administra el sagrament de la reconciliació.

A la casa de l'Arquebisbat, presideix el grup que desenvolupa un projecte cultural de l'arquebisbat per al diàleg amb la societat i la fe.

Dimecres 14

A la Catedral de la Seu d'Urgell, participa en l'eucaristia i les exèquies pel seu bisbe emèrit, l'arquebisbe Joan Martí i Alanis.

Dijous 15

Rep visites.

A la casa d'espiritualitat dels pares rogacionistes del santuari de la Mare de Déu de Loreto de Tarragona, presideix la reunió n. 16 del Col·legi d'Arxiprestos.

A la tarda, a la seu de la Cambra de Comerç de Tarragona, participa en

l'acte de presentació de la campanya promoguda per la Cambra i per l'Arquebisbat de suport al projecte social jubilar per a la construcció d'un centre de formació i assistència social a Kampanga (Rwanda), on treballa el nostre missioner Mn. Josep Cabayol.

Divendres 16

Rep visites.

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió del Consell de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona.

Dissabte 17

Celebra unes noces a l'església del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet.

Al palau de Congressos de Tarragona, assisteix a la inauguració del Certamen de tunes universitàries en benefici del Club Vaixell per als afectats per la síndrome de Down.

A l'església parroquial de la Mare de Déu del Lledó de Valls, presideix l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves. Després comparteix el sopar amb la comunitat dels pares claretians.

Diumenge 18

A l'església del Sagrat Cor de les Peces, celebra l'eucaristia en sufragi de l'arquebisbe Joan Martí i Alanís.

Dilluns 19

Rep visites.

Participa en la reunió arxiprestal de preveres de la Conca de Barberà i comparteix amb ells el dinar.

A Tarragona, presideix la benedicció del nou Centre Sacerdotal Rambla Nova, de la Prelatura de l'Opus Dei.

Dimarts 20

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió del Consell Episcopal.

Rep visites.

A la capella del Santíssim de la Catedral, fa l'exposició del Santíssim i administra el sagrament de la reconciliació.

Dimecres 21

És entrevistat en directe per Ràdio Estel per a l'espai El Primer Cafè, a propòsit de la nota publicada pels bisbes de la Tarraconense sobre l'estudi de l'Institut Borja de Bioètica «Consideracions sobre l'embrió humà».

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la roda de premsa realitzada per Càritas Diocesana per a fer conèixer als mitjans de comunicació el seu nou web, la propera Jornada Diocesana de Càritas i les reformes realitzades a la casa d'acollida Sant Auguri, novament oberta.

Rep visites, entre d'altres la del president de la Fundació Pere Tarrés, acompanyat de Mn. Josep Mateu, consiliari de la Fundació Santa Maria de Siurana, per a la pastoral del lleure.

A la capella del Santíssim de la Catedral, saluda els alumnes i professors del Col·legi Retamar de Madrid, reunits per a celebrar l'eucaristia.

A Barcelona, presideix la reunió mensual de delegats d'ensenyament de les diòcesis catalanes (SIERC).

A Barcelona, al Palau Robert, participa en la inauguració de l'exposició «Religió, llengua i cultura a Catalunya», recull de la contribució de les religions en la configuració de la realitat cultural i lingüística de Catalunya, organitzada per la Generalitat de Catalunya.

Dijous 22

Rep visites, entre d'altres la dels responsables de Catalunya i Menorca dels Equips de la Mare de Déu, acompanyats per Mn. Josep-Lluís Arín, vicari general de Tortosa, i dels responsables de Tarragona, acompanyats per Mn. Josep Moreno.

Divendres 23

A la rectoria de la Parròquia de Santa Maria de Cornudella de Montsant, pren part en la reunió de preveres de l'arxiprestat del Priorat i comparteix amb ells el dinar.

Rep visites, entre d'altres la del P. Lluís Magriñà Veciana, s.j., provincial de la Companyia de Jesús a Catalunya.

A l'església parroquial de Sant Salvador del Vendrell presideix l'eucaristia d'acció de gràcies dels membres de la Lleva del 44, que aquest any compleixen els 65 anys d'edat.

Dissabte 24

A l'església prioral de Sant Pere Apòstol de Reus celebra l'eucaristia concelebrada d'acció de gràcies amb motiu de la canonització de Marie de la Croix (Joana) Jugan, fundadora de les Germanetes dels Pobres, i comparteix el dinar amb elles.

Al santuari de Santa Teresa de l'Infant Jesús de Lleida, a la tarda, presideix l'eucaristia en el context del IV Congrés d'Espiritualitat que organitzen els pares carmelites de Catalunya. A continuació comparteix el sopar amb tots els assistents al Congrés.

També dins dels actes del IV Congrés d'Espiritualitat de Lleida, assisteix, acompanyat del bisbe de Lleida, Mons. Joan Piris, i del bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra, a la representació de l'oratori *Pau i Fructuós* a la seu vella de la capital de les terres de ponent.

Diumenge 25

A l'església parroquial de Santa Maria de Bellvei, celebra l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves.

Al Seminari Pontifici de Tarragona, participa en la Trobada Diocesana de Càritas i comparteix el dinar amb tots els assistents.

A l'església parroquial de la Mare de Déu del Lledó de Valls, celebra l'eucaristia i confereix l'orde del diaconat al germà claretià Helin John.

Dilluns 26

A la capella de Palau, celebra l'eucaristia i administra el sagrament de la unció dels malalts a l'Amparo Escrivà Vidal, eremita a l'ermita de Sant Pau d'Arbolí.

A l'església parroquial de Sant Josep Obrer de Torreforta, presideix l'eucaristia i les exèquies pel P. Josep M. Giol Bayona, s.j., vicari de la Parròquia. En la celebració va estar acompanyat pel provincial de la Companyia de Jesús a Catalunya, P. Lluís Magriñà, i un germà del difunt, el P. Carles Giol, a més d'un bon grup de preveres religiosos i diocesans.

A la rectoria de la Parròquia de l'Assumpció de les Borges del Camp, participa en la trobada de preveres de l'arxiprestat del Baix Camp i comparteix amb ells el dinar.

A Barcelona, al Centre d'Estudis Pastoral, participa en l'acte acadèmic d'inauguració del curs.

Dimarts 27

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió del Consell Episcopal.

A la capella del Santíssim de la Catedral, fa l'exposició del Santíssim i administra el sagrament de la reconciliació.

Dimecres 28

A la casa d'espiritualitat dels pares rogacionistes del santuari de la Mare de Déu de Loreto de Tarragona, participa en la reunió de preveres i diaques de l'arxiprestat de Tarragona Centre i comparteix amb ells el dinar.

A la seu de l'Institut de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona, presideix els actes d'inauguració del curs 2009-2010: a la capella, la so-

lemne eucaristia, i al paranimf, l'acte acadèmic amb la lectura de la lliçó inaugural a càrrec del Dr. Arcadi Oliveras, professor de la UAB.

Dijous 29

A la rectoria de la Parròquia de Sant Pere Apòstol de Torredembarra, participa en la reunió dels preveres i diaques de l'arxiprestat del Tarragonès Llevant i comparteix amb ells el dinar.

Rep visites, entre d'altres la Junta de Govern de la Germandat del Sant Ecce Homo de Tarragona, acompanyada del seu consiliari, el P. Matteo Sanavio, r.c.j.

Divendres 30

Rep visites.

A l'església parroquial de Santa Maria de Falset, presideix l'eucaristia d'inici de curs de Vida Creixent i a continuació comparteix amb ells el dinar.

A l'església parroquial de Sant Joan Baptista de Reus, presideix l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de persones, joves i adults.

Dissabte 31

A la Catedral, presideix la solemne eucaristia en memòria del bisbe emèrit d'Urgell, Joan Martí i Alanís.

A la casa de l'Arquebisbat, es reuneix amb els seminaristes i amb Mn. Norbert Miracle, rector del Seminari. Els fa una petita conferència i els convida a dinar a la seva residència.

A la Catedral, en la vetlla de Tots Sants, presideix l'eucaristia d'inici de curs dels moviments d'apostolat seglar i confraries i germandats de l'arxidiòcesi.

Vicari general

DISPOSICIÓ

de 13 d'octubre de 2009, per la qual es determina el procediment per a la tramitació del matrimoni canònic a l'arxidiòcesi de Tarragona entre una persona que professa la fe catòlica i una que en professa una altra o que no en professa cap

Vista l'experiència d'aquests darrers anys pel que fa a la tramitació de matrimonis entre catòlics i no batejats, catòlics i cristians d'altres confessi-

ons i catòlics i fidels d'altres religions no cristianes, sobretot estrangers en aquests darrers casos,

Vist que en aquest últim any s'han reduït considerablement els casos de sol·licitud de tramitació de matrimonis canònics les finalitats dels quals eren poc clares,

PER LA PRESENT DISPOSICIÓ es varia el procediment per a la tramitació del matrimoni canònic entre una persona que professa la fe catòlica i una altra que en professa una altra o que no en professa cap: a partir de la signatura d'aquest document els contraents faran tot el tràmit directament a la parròquia, i el rector farà arribar com a mínim tres setmanes abans del casament tot l'expedient, amb la sol·licitud de dispensa, a la secció de matrimonis de l'Arquebisbat, per tal que l'Ordinari hi doni el vistiplau. És important, sobretot en aquests casos, no deixar de banda el diàleg amb la parella sobre quines són les seves intencions pel que fa al matrimoni que volen contraure i sobre quines són les propietats essencials del matrimoni cristià.

Pel que fa a la petició de contraure matrimoni amb una persona de religió musulmana, continua vigent la norma que no se celebrarà mai abans de sis mesos des que ho sol·licitin, i previ a acceptar de tramitar-lo s'haurà de presentar tota la documentació a la secció de matrimonis de l'Arquebisbat, per tal de determinar si és procedent o no la celebració d'aquest casament (a partir de la presentació d'aquesta documentació començaran a comptar els sis mesos).

En els casos, també, en què no vegeu clares les finalitats que tenen els contraents per al matrimoni, sobretot si sospiteu que sol·liciten de casar-se perquè un d'ells pugui aconseguir el permís de residència a l'Estat espanyol, també us recomanem que seguïu les indicacions del paràgraf anterior.

Trobareu tots els formularis necessaris al web de l'Arquebisbat o a la secció de matrimonis.

Joaquim Fortuny Vizcarro, pvre.
Vicari general

CARTA

referent a les remuneracions de serveis que es fan en cas de suplència

Benvolguts en Crist,

Alguns mossens ens han demanat que des de l'Arquebisbat es donin uns criteris referents a com s'han d'agrair/remunerar els serveis que es fan en cas de suplència. Ho hem estudiat al Consell Episcopal i us els faig arribar.

1. Hem constatat, en primer lloc, que tal com s'han organitzat les suplències aquest estiu passat (si és possible dins el mateix arxiprestat, i en cas d'impossibilitat a través del Vicari Episcopal de Tarragona) ha anat força bé.
2. Quan es tracta d'ajudes entre companys d'arxiprestat o de veïnatge, s'han d'entendre entre ells els interessats. A vegades és costum ajudar-se mútuament, d'altres es remunera el servei. Potser aniria bé que es parlés en alguna reunió d'arxiprestat per anar tots a una.
(Em sembla que s'hauria de tenir en compte que quan es tracta de serveis pels quals es perceben uns diners —enterraments, casaments...—, la part que correspon al prevere s'hauria de donar al prevere que fa la celebració.)
3. Quan una parròquia necessita un servei, és la parròquia qui ha d'abonar la despesa. Quan un necessita una substitució per coses personals, és ell qui ha de fer la remuneració.
Si un mossèn —davant la impossibilitat o el volum de substitucions que necessita— ha de demanar la col·laboració del Vicari Episcopal encarregat perquè li proporcioni algun suplent, és el mossèn qui abonarà les despeses a qui li fa la suplència. Encara que li hagi facilitat el Vicari Episcopal no és l'Arquebisbat qui ha d'abonar aquesta despesa.
4. Quan es tracta d'un servei diguem-ne de llarga durada que s'encomani des de l'Arquebisbat a través del Sr. Arquebisbe o d'algun dels vicaris episcopals, es remunerarà des de l'Arquebisbat.
5. El Consell Episcopal va aprovar el 4 de maig de 2009 que els serveis de suplència s'abonessin a raó de 25 euros per servei (tant si són 1 com 2 celebracions) més el quilometratge.
6. Si una parròquia necessita una suplència i no està en condicions d'abonar la despesa, el rector es posarà en contacte amb l'Ecònom diocesà per tal d'exposar-li la situació i mirar de solucionar-ho.

Vulgueu rebre amb bona voluntat aquests criteris, que són criteris i no disposicions, i que cadascú faci el que vegi millor i sigui més convenient.

Una salutació ben cordial,

Joaquim Fortuny, pvre.
Vicari general

Tarragona, 13 d'octubre de 2009

Documentació diocesana

NORMATIVA D'ÚS

de la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona

La Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona (BSPT) facilita informació bibliogràfica i orienta l'usuari en la seva recerca d'acord amb les necessitats d'informació. L'usuari té a la seva disposició un terminal de lliure accés per a consultar el catàleg automatitzat de la Biblioteca.

Condicions d'accés:

- L'horari de la BSPT és de 10.00 a 13.30, i de 17.00 a 19.00, de dilluns a dijous.
- L'accés a la BSPT i la consulta de documents a la sala de lectura és lliure.
- La BSPT facilitarà el préstec de documents als usuaris sempre que sigui possible.
- Per a consultes bibliogràfiques de documentació ubicades al dipòsit o a la biblioteca patrimonial, l'usuari ha de fer la petició amb 1 dia d'antelació.

Condicions de préstec:

- Per a accedir al préstec de documents s'ha d'estar en possessió del carnet d'usuari de la BSPT.
- Per a obtenir l'acreditació d'usuari de la BSPT és necessari: ser major de 18 anys, acreditar-se amb el DNI o el passaport, omplir l'imprès de sol·licitud, adjuntar dues fotografies de carnet i abonar l'import segons les tarifes vigents.
- La validesa de l'acreditació serà per a 2 anys.
- Cada usuari té dret a retirar tres documents en préstec per un espai de 15 dies, sempre i quan cap dels documents no n'estigui exclòs o hi hagi alguna anomalia a la fitxa de l'usuari que en sol·licita el préstec.
- Cada usuari té dret a renovar el préstec sis vegades, sempre i quan el document no hagi estat reservat per un altre usuari, hagi excedit el temps de préstec o hagi sorgit alguna anomalia a la fitxa de l'usuari que demani la renovació del préstec.
- En cas de sobrepassar la data de retorn dels documents, l'usuari serà sancionat amb 15 dies, acumulatius, per cada dia que excedeixi la data de retorn.

- En cas de pèrdua d'un document prestat, l'usuari és farà càrrec de la reposició de l'exemplar en la mateixa edició, si això és possible. Si no, la BSPT farà la proposta de compra que consideri més oportuna. L'usuari perdrà el dret a préstec mentre no compleixi aquest requisit. La no restitució de l'exemplar anul·larà qualsevol dret de l'usuari a fer servir qualsevol servei de la BSPT.
- Per a consultes ocasionals, els requeriments són tenir més de 18 anys i acreditar-se amb el DNI o passaport.

Documents exclosos de préstec:

- Totes aquelles obres anteriors a 1950.
- Totes les publicacions periòdiques de la BSPT.
- Tots els llibres d'art il·lustrat i els que continguin làmines.
- Totes les obres amb característiques de valor històric, artístic o artesanal.
- Les obres de referència general tipus enciclopèdies, diccionaris, Bíblies, llibres litúrgics, etc.

Serveis reprogràfics:

- L'usuari de la BSPT podrà fer servir els serveis de reprografia que ofereix el Seminari Pontifici de Tarragona, sempre i quan ho notifiqui al personal de la Biblioteca i s'identifiqui amb el carnet d'usuari —o amb el DNI si no n'és— abans de retirar el document de la BSPT.
- Queden exclosos del servei de reprografia: totes aquelles obres anteriors a 1900 i totes les obres amb característiques de valor històric, artístic o artesanal que es puguin veure afectades pel procés de reproducció.

Els serveis de petició de documents, préstec o gestions administratives, finalitzen 15 minuts abans del tancament de la BSPT.

La BSPT és un lloc d'investigació i consulta bibliogràfica i cal respectar-lo com a tal. No hi és permès ni menjar, ni beure, ni fumar. Cal apagar els telèfons mòbils quan s'entra a la Biblioteca.

El director de la BSPT té el dret de sancionar l'incompliment de les esmentades normatives.

Reflexió d'aquest curs: El prevere i el seu ministeri

PAUTA

de reflexió personal per a preveres

OCTUBRE 2009

La proposta de reflexió i de conversió de cor a la qual us convidem va acompanyada de les aportacions que anirem escoltant en la trobada mensual a la casa d'exercicis de la Selva del Camp i de les meditacions dels dies de recés al Seminari Pontifici de Tarragona.

Sense la implicació personal serà difícil que aquesta proposta doni el seu fruit. Amb aquesta finalitat us oferim una pauta de reflexió personal que alhora pot conduir el diàleg en la reunió mensual de preveres a l'arxiprestat. Ara enviem la primera i així ho anirem fent amb periodicitat mensual.

També us enviem el text de l'exposició de la jornada d'octubre.

El Sr. Arquebisbe amb el seu Consell Episcopal

A partir de la Jornada de pastoral del 5 d'octubre de 2009, en què el P. Saturnino Gamarra ens va oferir la seva exposició entorn dels temes:

L'espiritualitat del prevere des de l'afirmació de la identitat pròpia

L'espiritualitat del prevere alimentada en el ministeri pastoral

PAUTA DE REFLEXIÓ:

- La proposta de reflexió, de conversió, de purificació i nou impuls d'aquest curs, us sembla necessària i útil?
- Quina serà la vostra implicació personal en bé propi i en bé del nostre presbiteri diocesà i de l'Església de Tarragona?
- Amb quines dificultats potser ens podem trobar? Us sembla possible de poder-les remoure?
- Quins fruits podem esperar d'aquest treball que ens ha encomanat el Sr. Arquebisbe?
- Com viu la interdependència entre la vostra vida personal i l'acció pastoral que neix de la vostra ordenació presbiteral?
- Sugeriments de cara al treball que realitzarem aquest curs.

Secretaria general i cancelleria

NOMENAMENTS

del mes d'octubre de 2009

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, ha signat, durant el mes d'octubre, els següents nomenaments:

01/10/2009 Mn. Isidre Saludes Rebull, capellà de la Residència de la Mare de Déu de la Mercè de Tarragona.

P. Fermín Martínez Alvarado, capellà de la comunitat de Nostra Senyora de la Consolació del Col·legi M. Rosa Molas de Reus.

Mn. Joan Josep Bladé Bladé, capellà de la comunitat de Nostra Senyora de la Consolació de la Residència Mare de Déu de la Consolació de Reus.

27/10/2009 Mn. Rafael Serra Abellà, prevere delegat a la Càritas Interparroquial de Reus.

Mn. Lluís Simón Pascual, prevere representant de l'Església catòlica en el Comitè d'Ètica assistencial de l'Hospital de Sant Joan de Reus.

COMUNICAT

de la reunió n. 168 del Consell Episcopal

En la reunió n. 168, tinguda el dia 13 d'octubre de 2009, el Consell Episcopal, presidit pel Sr. Arquebisbe, ha tractat els temes i ha pres les determinacions que segueixen:

- Es fa esment de la defunció de l'arquebisbe Mons. Joan Martí i Alanís, bisbe emèrit d'Urgell, i es manifesta la gran estima que es tenia per aquest prelat provinent del presbiteri tarragoní. S'acorda que es farà un funeral en sufragi de l'arquebisbe Joan a la Catedral de Tarragona el dia 31 d'octubre a les 11 del matí.
- També es fa un record per Mn. Josep Serra Ramon, que va morir el dia 7 d'octubre.
- El Sr. Arquebisbe ha informat sobre l'última reunió de la Conferència Episcopal Tarraconense, que va tenir lloc la setmana passada.
- Es revisa el programa de jornades mensuals de preveres, recessos i exercicis espirituals del present curs 2009-2010. Falta encara acabar de concretar alguna cosa.

- A la segona part de la reunió s'hi ha fet present Mn. Josep Mateu i Guarro, consiliari diocesà dels Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi, el qual ha exposat la situació actual d'aquest moviment a la nostra arxidiòcesi.
- Mn. Josep Mateu, ara com a consiliari de la Fundació Santa Maria de Siurana, exposa la situació dels esplais cristians. Explica que en aquests moments hi ha la voluntat de crear una agrupació dels esplais cristians de Catalunya.
- S'aprova una disposició del Vicari General per la qual es determina el procediment que s'haurà de seguir a l'arxidiòcesi de Tarragona per a la tramitació del matrimoni canònic entre una persona que professa la fe catòlica i una altra que en professa una altra o que no en professa cap.
- Es revisa el material que ha preparat Mn. Rafael Serra, delegat diocesà per a la litúrgia, per a la pregària i la catequesi durant aquest Any Sacerdotal. Aquest material s'editarà properament en un llibret de la col·lecció Tau.

Tarragona, 13 d'octubre de 2009

COMUNICAT

de la reunió n. 16 de la reunió d'arxiprestos

El dia 15 d'octubre, sota la presidència del Sr. Arquebisbe, s'ha fet la Reunió d'arxiprestos amb el Consell Episcopal a la residència dels pares Rogacionistes del santuari de la Mare de Déu de Loreto de Tarragona.

En primer lloc s'ha fet un record de l'arquebisbe Joan Martí i Alanís, bisbe emèrit d'Urgell i originari del presbiteri tarragoní, que va morir el dia 11 d'octubre.

S'ha fet una valoració de la Jornada de pastoral del dia 5 d'octubre i del ritme de treball seguit. En general la valoració ha estat positiva.

S'ha parlat de la pauta de reflexió que s'ha enviat als preveres per al mes d'octubre amb motiu del treball d'aquest curs en relació amb els preveres i el seu ministeri, i s'ha treballat entre els assistents.

A la segona part de la reunió, Mn. F. Xavier Morell i Rom, delegat diocesà per a la catequesi i el catecumenat, s'hi ha incorporat i ha parlat del nou catecisme *Jesús és el Senyor*, de la preparació del catecumenat a l'arxidiòcesi i de la confirmació als 12 anys.

Per a finalitzar el Sr. Arquebisbe ha ofert altres informacions diocesanes.

Tarragona, 15 d'octubre de 2009

COMUNICAT

de la reunió n. 169 del Consell Episcopal

En la reunió n. 169, tinguda el dia 20 d'octubre de 2009, el Consell Episcopal, presidit pel Sr. Arquebisbe, ha tractat els temes i ha pres les determinacions que segueixen:

- El Sr. Arquebisbe ha explicat que el passat diumenge, dia 18 d'octubre, va assistir a la missa funeral que es va fer a la tinença del Sagrat Cor de les Peces per Mons. Joan Martí i Alanis, a la qual va assistir molta gent i va ser molt emotiva.
- El Sr. Arquebisbe ha llegit una nota dels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense que es feia pública avui mateix, a les 12 del migdia, contrària a les consideracions que l'Institut Borja de Bioètica ha fet sobre l'embrió humà.
- El Sr. Arquebisbe també ha explicat que quan va anar a Roma per raó de la canonització del P. Francesc Coll, va fer una visita a la Congregació de les Causes dels Sants per a preguntar en quin punt estava la causa del bisbe Borràs i companys màrtirs, i que li van dir que estava molt avançada.
- S'ha fet una valoració de la Reunió d'arxiprestos que es va fer el passat dia 15 d'octubre. Es constata que va anar força bé i es considera positiu haver fet la reflexió de la pauta que s'ha proposat per als mossens per al mes d'octubre. La quantitat de participació que hi va haver va demostrar que va tenint bona acceptació aquesta pauta.
- S'ha aprovat la Normativa d'ús de la Biblioteca del Seminari Pontifici.
- S'han tractat altres temes del govern ordinari de l'arxidiòcesi.

Tarragona, 20 d'octubre de 2009

COMUNICAT

de la reunió n. 170 del Consell Episcopal

En la reunió n. 170, tinguda el dia 27 d'octubre de 2009, el Consell Episcopal, presidit pel Sr. Arquebisbe, ha tractat els temes i ha pres les determinacions que segueixen:

- S'ha parlat de la situació actual de Càritas Diocesana.
- El Sr. Arquebisbe ha nomenat Mn. Rafael Serra Abellà delegat a la Càritas Interparroquial de Reus.
- Es comenta que la Cambra de Comerç de Tarragona s'ha compromès a promoure una campanya per a completar el finançament del Projecte jubilar de Kampanga.

- S'ha pres en consideració la notícia apareguda a la premsa segons la qual l'alcalde de Reus s'ha compromès a cedir uns terrenys a l'Arquebisbat per a la construcció d'una església al barri Gaudí.
- S'ha revisat l'ordre del dia de la propera reunió del Consell del Presbiteri, que tindrà lloc el proper dia 12 de novembre.
- S'ha preparat el primer qüestionari per a les reunions trimestrals dels consells pastorals parroquials, arxiprestals i diocesà, en ocasió del treball que es fa enguany en relació amb els preveres i el seu ministeri presbiteral.

Tarragona, 27 d'octubre de 2009

Departament per als assumptes econòmics

MOVIMENT ECONÒMIC

de l'acció pastoral de l'arxidiòcesi de Tarragona - Any 2008

El trobareu en el suplement de les pàgines centrals.

Secretariat diocesà de vocacions

CARTA

de presentació

Benvolguts germans preveres,

Des de fa unes setmanes se m'ha demanat que vetlli per la pastoral vocacional del nostre Arquebisbat, i és per això que us faig arribar aquestes lletres.

Desvetllar les propostes vocacionals que Déu fa als joves com a resposta al seu amor, i acompanyar els processos de discerniment vocacional, de manera particular i pròpia, als que s'orienten al ministeri ordenat, són els dos objectius que em proposo i que des d'un principi vull compartir amb vosaltres.

No descobreixo res si us dic que la pastoral vocacional ha adquirit una especial rellevància els últims anys, no perquè no l'hagi tingut sempre, sinó perquè ara ens resulta més àrdua en els fruits. Això ens porta a moltes reflexions, valoracions i posicionaments sobre el què i el perquè, però totes elles poden esdevenir elucubracions estèrils si no van unides a un compromís actiu en bé del desvetllament i acompanyament dels nostres joves en el seu procés de discerniment vocacional. I si la vocació neix com

a resposta a la sobreabundància de l'amor de Déu que em qüestiona i em convida a deixar-ho tot, cal que tornem a cercar camins per a portar els joves a aquest amor. Per tant, crec que el repte que tenim al davant en pastoral vocacional no és només la qüestió del nombre, encara que també; és sobretot una qüestió d'esperança i de fidelitat al projecte de Déu per a la història i per a la història concreta de cadascun dels seus fills joves. Dic això en aquesta primera carta per a subratllar la meva principal convicció, la pastoral vocacional no és una acció que pugui fer un servidor sol, sinó que és un repte de tots i confio que, amb l'aportació de tots, la sabrem portar endavant. Estic segur que diocesament i des de la joiosa comunió encertarem en aquest projecte d'esperança.

Des d'aquesta perspectiva, el Secretariat de Vocacions estarà íntimament unit amb la Delegació de pastoral de joventut de l'Arquebisbat, i establirà un pont de relació constant amb el Seminari de Tarragona, restant oberts a les diferents particularitats religioses diocesanes.

Finalment vull dir-vos que resto a la vostra disposició per tal d'ajudar-vos i acompanyar-vos en aquest camí de desvetllament i acompanyament vocacional dels joves, de manera particular d'aquells joves que semblen orientar-se cap al ministeri ordenat.

Una salutació fraternal a tots, tot confiant en la vostra pregària.

Atentament,

Simó Gras Solé, pvre.

Director del Secretariat diocesà de vocacions

Tarragona, 4 d'octubre de 2009

Sant Francesc d'Assís

secció informativa

NECROLÒGICA

de l'arquebisbe Joan Martí i Alanis, bisbe emèrit d'Urgell

El dia 11 d'octubre de 2009 va morir l'arquebisbe Joan Martí Alanis, bisbe emèrit d'Urgell. La celebració exequial es va celebrar el dia 14 a la Catedral de la Seu d'Urgell i va estar presidida per Mons. Joan Enric Vives Sicília, bisbe d'Urgell. El dissabte 31 d'octubre, a la Catedral de Tarragona es va fer també una solemne missa en sufragi de l'arquebisbe Joan, que va presidir el Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, acompanyat per un bon nombre de preveres de la nostra arxidiòcesi.

Infància i joventut

Fill de Ramon Martí i París i d'Emília Alanis Cuarte, cursà els estudis eclesiàstics al Seminari Pontifici de Tarragona (1939-1951). Després de ser ordenat sacerdot, el 17 de juny de 1951, va estudiar la llicenciatura en Humanitats Clàssiques a Salamanca (1951-1954).

Tasques docents

El cardenal Benjamín de Arriba y Castro el va destinar al Col·legi de la Mare de Déu de la Mercè de Montblanc, del qual va ser nomenat director l'any 1957. Aquell mateix any va obtenir el diploma de llengua francesa a la Sorbona, i el 1959 el de llengua anglesa a l'Oversea Language School de Londres.

El 1966 va fundar el Col·legi Menor Sant Pau Apòstol de Tarragona, del qual va ser nomenat director, i es va encarregar d'acabar-ne les obres i d'organitzar-hi l'ensenyament. Va ser nomenat director tècnic dels estudis de batxillerat del Seminari, vicari episcopal d'ensenyament i doctrina de la fe (1969-1971) i vicepresident dels Patronats de les Escoles de Suburbis de Tarragona i Reus.

Bisbe d'Urgell

El 25 de novembre de 1970 va ser nomenat bisbe d'Urgell. Va arribar a la Seu d'Urgell el dia 30 de gener de 1971, i va ser consagrat a la Catedral l'endemà. El mes de març del mateix any va prendre possessió com a copríncep d'Andorra. De l'any 1975 al 1977 va ser administrador apostòlic del bisbat de Solsona.

Al llarg d'aquests anys de canvis profunds, es va dedicar a reordenar el bisbat d'acord amb els nous temps. El seu pontificat es va emmarcar ple-

nament dins el procés de transformació econòmica i social que pateix el món rural —majoritari a la diòcesi—, que afecta la vivència religiosa, les celebracions i els serveis eclesials.

La seva activitat pastoral es va caracteritzar per la capacitat organitzadora i per l'impuls donat a la coresponsabilitat eclesial. Des de primera hora, va crear o revifar els diferents òrgans auxiliars de la pastoral assenyalats pels decrets del concili Vaticà II i pel Codi de Dret Canònic de 1983. Van ser constants les visites pastorals, tant regulars com ocasionals, que va fer a les parròquies de la diòcesi.

La seva producció escrita ha estat abundant. Entre els seus escrits en destaca un sobre els problemes del món rural, un altre sobre Europa i un sobre l'Església local.

Des de primera hora va introduir l'ús del català en els escrits administratius i en les publicacions oficials del Bisbat. Havia estat membre de la Presidència d'Honor del II Congrés Internacional de Llengua Catalana (Mallorca 1986) i era Acadèmic Honorari de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi (Barcelona 1990). Va participar a Andorra i a diferents llocs del país en actes destinats al ressorgiment, dignificació i promoció de la llengua catalana.

El 1972 va crear la revista diocesana *Església d'Urgell*. El 1977, amb la col·laboració d'un grup d'estudiosos, va crear la Societat Cultural Urgel·litana, que a través del seu òrgan —l'anuari *Urgelia*—, fomenta l'estudi i la divulgació del patrimoni cultural de la diòcesi. A partir del 1992 va promoure els treballs per a crear una emissora de ràdio diocesana, que culminarà amb el naixement de Ràdio Principat.

Per a honorar la memòria dels preveres assassinats en la persecució religiosa de 1936, va afavorir la publicació del *Martirologi diocesà* (1975); en va fer recollir les despulles a la Catedral (1988), i finalment, d'una bona part d'ells, en va obrir el procés canònic de canonització (1993).

Com a copríncep d'Andorra, càrrec inherent a la seu urgellenca, tothora va vetllar pel manteniment i la promoció de la sobirania del Principat i per la protecció dels drets humans. Va afavorir la modernització de les institucions, tasca que va culminar el 1993 amb una nova constitució que proclama Andorra «Estat independent, de dret, democràtic i social».

La Conferència Episcopal Espanyola li va confiar càrrecs de confiança i va ser membre del Comitè Executiu durant sis anys, president de la Comissió Episcopal de Migracions i de la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social de l'Església Espanyola. L'any 1989 va ser nomenat també membre del Consell Pontifici de les Comunicacions Socials.

Va ser membre de la Comissió Episcopal de Missions i Cooperació entre les Esglésies de la Conferència Episcopal Espanyola (1999-2002) i bisbe

responsable de missions de la Conferència Episcopal Tarraconense.

L'any 1989 el Govern espanyol el va distingir amb la Gran Creu d'Isabel la Catòlica. Per la seva part, el Govern francès el va distingir el 2003 amb la màxima condecoració de la República: la Legió d'Honor.

Va col·laborar periòdicament en alguns mitjans, com el *Diari d'Andorra*, *l'Avui* i *La Vanguardia*.

El 25 de juny de 2001 va rebre de la Santa Seu el nomenament d'arquebisbe *ad personam*, en reconeixement al seu encert com a copríncep d'Andorra i a la seva trajectòria personal i eclesial. Aquest nomenament va ser-li conferit oficialment el 29 de juliol d'aquell mateix any en una celebració presidida per Mons. Manuel Monteiro de Castro, nunci apostòlic a Espanya i Andorra.

El 12 de maig de 2003 la Santa Seu va acceptar la seva renúncia per edat i va passar a ser bisbe emèrit d'Urgell, sense perdre el títol d'arquebisbe. El seu comiat es va celebrar el primer de juny de 2003 a la Catedral de la Seu d'Urgell.

Des de la seva jubilació va establir la seva residència durant els caps de setmana i el temps d'estiu a la rectoria de les Peces, on va ser molt estimat.

Descansi en pau.

NECROLÒGICA

de Mn. Josep Serra Ramon, pvre.

El 7 d'octubre de 2009 va passar a la casa del Pare Mn. Josep Serra Ramon, a l'edat de 90 anys, després d'una llarga malaltia. Havia nascut a Reus el 28 de febrer de 1919.

Des de molt jove havia manifestat la seva vocació presbiteral. Per aquest motiu va ingressar al Seminari Pontifici de Tarragona. Sempre es va caracteritzar per ser un estudiant brillant i pietós.

Les especials circumstàncies que vivia la nostra arxidiòcesi, amb el cardenal Vidal i Barraquer exiliat, van fer que rebés els primers ordes, fins al diaconat, a Tortosa. La seva ordenació presbiteral la va rebre el 6 de desembre de 1942 a la capella del Seminari de Lleida, de mans de Mons. Manuel Moll i Salord, aleshores bisbe coadjutor de Tortosa i administrador apostòlic de Lleida.

La seva primera destinació pastoral va ser com a capellà militar, tasca que va desenvolupar fins que es va llicenciar. Va ser designat vicari de la Parròquia de la Puríssima Sang del seu Reus natal l'1 de juny de 1944. Allí va exercir el seu ministeri fins l'1 de maig de 1946, quan es va fer càrrec de les parròquies de Sant Andreu d'Arbolí i de Santa Maria de Siurana.

El 13 d'octubre de 1947 li va ser confiada la Parròquia de Santa Llúcia de Bellmunt del Priorat, on va romandre fins l'1 de juny de 1952. Per causa de malaltia va estar internat al sanatori de la Mare de Déu de la Salut de Tarragona, popularment conegut com «Casa Blanca». Va ser nomenat rector de la Parròquia dels Sants Abdó i Senén de Llorenç de Vallbona. Allí va desenvolupar la cura d'ànimes fins el 14 de novembre de 1953, en fer-se càrrec de la parròquia de Sant Miquel dels Omellons. Set anys més tard va ser destinat a continuar la seva labor sacerdotal a la Parròquia de Sant Miquel d'Almóster, i l'any 1963 va ser nomenat rector de la Parròquia de Sant Llorenç de Botarell.

El 10 de setembre de 1976 va rebre el seu darrer nomenament com a capellà d'una residència sanitària i adscrit a la Parròquia de Sant Joan Baptista de Reus. La seva salut li va impedir de continuar atenent responsabilitats parroquials. Mn. Josep, que va deixar rere seu el record d'home de tarannà reflexiu i afable, va finir al seu domicili de Reus.

El dia 8 d'octubre, a les 12 del migdia, a l'església parroquial de Sant Francesc d'Assís de Reus, es van celebrar les seves exèquies, presidides pel Senyor Arquebisbe, i va ser enterrat a Reus mateix.

Mn. Josep Serra Ramon, descansi en la pau de Crist!

Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya

COMUNICAT

de la reunió n. 192 de la Conferència Episcopal Tarraconense

Els dies 6 i 7 d'octubre de 2009 ha tingut lloc la reunió n. 192 de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), a la casa d'espiritualitat Maria Immaculada de Tiana i a Barcelona. La reunió ha estat presidida per Mons. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, i hi han assistit tots els seus membres.

En començar, Mons. Vives ha informat de l'estat de salut de l'Arquebisbe emèrit d'Urgell, Mons. Joan Martí i Alanís, que s'està recuperant d'una greu afecció en una clínica de Barcelona.

1. En relació amb el Projecte de Llei de l'avortament, aprovat recentment pel govern espanyol, els bisbes catalans s'adhereixen plenament a la Declaració publicada per la Comissió Permanent de la Conferència Episcopal Espanyola el propassat 17 de juny titulada «Atemptar contra la vida dels qui han de néixer convertit en dret».

Com diu l'esmentada Declaració, els bisbes no han deixat mai de recordar la doctrina de l'Església, segons la qual la llei natural i divina exigeix que

tota vida humana ha de ser respectada com a sagrada des de la concepció fins a la mort natural. Per tant, comparteixen el rebuig que la legislació projectada suscita en diverses i rellevants institucions així com en una gran part de la societat.

Entre les iniciatives per a la defensa del dret a la vida i per a la justa promoció de la maternitat, nombroses associacions han cridat els ciutadans a expressar-se a favor d'aquestes finalitats amb una manifestació convocada per al 17 d'octubre a Madrid. Els bisbes consideren legítima i convenient aquesta convocatòria i la participació en ella.

Així mateix, els bisbes manifesten que en aquesta qüestió és també molt necessària la pregària. En previsió dels greus problemes plantejats, aquest any 2009 ha estat especialment dedicat a la pregària per la vida humana incipient. Els bisbes exhorten tots els fidels a pregar amb insistència, perquè el dret a la vida dels qui han de néixer sigui adequadament protegit per les nostres lleis.

2. En relació amb l'Any Jubilar Sacerdotal amb motiu del 150è aniversari de la mort de sant Joan Maria Vianney, el sant Rector d'Ars, iniciat pel Sant Pare el proppassat 19 de juny, els bisbes han informat sobre les diferents activitats que duren a terme a cadascuna de les diòcesis i han decidit convocar una Jornada Interdiocesana del clergat de les deu diòcesis catalanes, coincidint amb la beatificació del màrtir Dr. Josep Samsó i Elias, prevere barceloní i rector de Mataró, en la data que s'anunciarà oportunament.

3. La tarda del dimarts dia 6, els bisbes s'han reunit amb els delegats diocesans i els directors de les Càritas diocesanes de les diòcesis catalanes, coordinades per Càritas Catalunya, per a tractar de les qüestions més importants relacionades amb la crisi econòmica i social actual.

La Sra. Carme Borbonès, presidenta de Càritas Catalunya, ha presentat als bisbes un detallat informe en el qual ha exposat els diferents aspectes del servei que duen a terme les Càritas. Ha subratllat que a Càritas hi treballen 12.000 voluntaris (amb un increment del 20% el darrer any) i que el 80% de les aportacions amb les quals procuren pal·liar les múltiples necessitats de les persones ateses, que s'eleva a més de 30 milions d'euros en ajudes, provenen de donacions particulars, i només un 20% d'ajuts oficials. Ha destacat també alguns aspectes a tenir en compte com són la feminització de la pobresa, la necessitat de les famílies que no poden arribar a final de mes, les exigències imperioses d'ajuda, l'assistència psicològica, la problemàtica del col·lectiu immigrant i el paper de les administracions.

En el col·loqui posterior, els bisbes han aprofundit en els diferents aspectes de l'informe, han agraït a tots els qui treballen a les Càritas el seu esforçat servei i fan una crida als fidels i a tota la societat en general a ajudar de

manera constant, amb aportacions econòmiques i personals totes les institucions que treballen al servei dels més necessitats.

4. Mons. Salinas, encarregat de l'àmbit catequètic a la CET, ha informat amb detall els bisbes de la implantació que s'està duent a terme a les diòcesis catalanes i balears del nou catecisme *Jesús és el Senyor*, el qual conté l'exposició de la fe adaptada als infants de 6 a 11 anys. Així mateix, ha informat dels diferents actes de presentació del Catecisme i del ressò que ha tingut en relació amb el seu contingut i als materials complementaris, com són el quadern d'activitats i la guia per als catequistes.

Els bisbes esperen que el nou Catecisme, treballat adequadament, ajudi a iniciar i a consolidar en la fe cristiana les noves generacions.

5. Mons. Vives, encarregat de l'àmbit litúrgic a la CET, ha presentat als bisbes el calendari litúrgic ja editat per al proper any 2010. Aquest *Calendari litúrgic 2010* és l'ordenament particular per a les deu diòcesis catalanes amb seu a Catalunya, que els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense han determinat per a les seves diòcesis. El Calendari ha estat reclamat pels delegats diocesans de litúrgia de Catalunya i els bisbes creuen que farà un bon servei a tots els sacerdots, religiosos, religioses, parròquies i comunitats cristianes que han de preparar les celebracions per a viure units a l'Església que celebra el seu Senyor.

Els bisbes de Catalunya, en posar a les mans de tots els responsables de les celebracions aquest *Calendari litúrgic 2010*, agraeixen la valuosa aportació dels qui l'han fet possible, de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia (CIL) amb les seves tres seccions de Litúrgia, de Música i de Versions, així com de les delegacions diocesanes de litúrgia de les deu diòcesis catalanes i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona, i també dels estudiosos i mestres que els han ajudat.

6. Els bisbes donen gràcies a Déu per la imminent canonització, el dia 11 d'octubre, d'un nou sant català, el P. Francesc Coll i Guitart, dominic i gran predicador, fundador de les religioses dominiques de l'Anunciata, així com del germà trapenc Rafael Arnáiz i altres tres beats que seran canonitzats pel papa Benet XVI. Han tractat també dels diferents actes que tindran lloc a Roma amb motiu de la canonització i dels actes d'acció de gràcies a les diòcesis de Catalunya.

7. El cardenal Martínez Sistach ha invitat els bisbes a participar en la jornada d'homenatge al bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Joan Carrera Planas, traspasat ara fa un any, que tindrà lloc el proper dissabte 17 d'octubre al Seminari de Barcelona.

8. Finalment, els bisbes s'han congratulat i han felicitat l'Escola de Mestres Blanquerna, integrada dins la Universitat Ramon Llull, i el P. Francesc Riu, salesià, que han estat guardonats pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya amb els Premis Catalunya d'Educació 2009.

9. Al matí del dimecres dia 7, els bisbes han assistit a la inauguració oficial del curs 2009-2010 de la Facultat de Teologia de Catalunya, de la Facultat de Filosofia de Catalunya, de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona i de l'Institut de Teologia Fonamental.

Barcelona, 7 d'octubre de 2009

<p>CASA TEIXA DALMAU S.C.P.</p> <p>Rambla Nova, 125 Tel. 977 21 91 57 - Fax 977 23 53 46 43001 TARRAGONA</p>	<p>RÈTOLS DE LLAUTÓ METACRILAT I LLUMINOSOS PLAQUES DE MATRÍCULA (a l'acte) SEGELLS DE CAUTXÚ (entrega ràpida) SENYALS DE TRÀNSIT I D'OBRES EXTINTORS SERIGRAFIA</p>
---	--

secció documental

Sant Pare

MISSATGE

per a la 96a Jornada Mundial de l'Emigrant i el Refugiat (2010)

ELS EMIGRANTS I ELS REFUGIATS MENORS D'EDAT

Benvolguts germans i germanes,

La celebració de la Jornada Mundial de l'Emigrant i el Refugiat m'ofereix novament l'ocasió per a manifestar la sol·licitud constant de l'Església pels qui viuen, de diferents maneres, l'experiència de l'emigració. Es tracta d'un fenomen que, com vaig escriure en l'encíclica *Caritas in veritate*, impressiona pel nombre de persones implicades, per les problemàtiques socials, econòmiques, polítiques, culturals i religioses que planteja, i pels desafiaments dramàtics que suposa per a les comunitats nacionals i per a la internacional. L'emigrant és una persona humana amb drets fonamentals inalienables que tothom ha de respectar sempre (cf. n. 62). El tema d'enguany —«Els emigrants i els refugiats menors d'edat»— toca un aspecte al qual els cristians presten molta atenció, recordant l'advertiment de Crist, que en el judici final considerarà referit a ell mateix tot el que s'ha fet o deixat de fer «a un d'aquests més petits» (Mt 25,40.45). ¿I com podem no considerar entre «els més petits» també els emigrants i els refugiats menors d'edat? Jesús mateix, de petit, va viure l'experiència de l'emigrant, perquè, com ho narra l'evangeli, per a fugir de l'amenaça d'Herodes va haver de refugiar-se a Egipte junt amb Josep i Maria (cf. Mt 2,14).

Malgrat que la Convenció dels Drets de l'Infant afirmi amb claredat que cal salvaguardar sempre l'interès del menor (cf. art. 3), al qual cal reconèixer els drets fonamentals de la persona de la mateixa manera que es reconeixen a l'adult, lamentablement en la realitat això no sempre és així. Encara que en l'opinió pública creixi la consciència de la necessitat d'una acció concreta i incisiva per a la protecció dels menors d'edat, de fet, molts d'ells són abandonats i, de maneres diverses, corren el risc de ser explotats. De la dramàtica condició en què es troben es va fer intèrpret el meu venerat predecessor, Joan Pau II, en el missatge enviat el 22 de setembre de 1990 al secretari general de les Nacions Unides en ocasió de la Cimera Mundial per als Infants. «He estat testimoni» —va escriure— «de l'esborronadora tragèdia de milions de nens als diferents continents. Ells són els més vulnerables perquè són els qui menys poden fer sentir la seva veu» (*L'Osservatore Romano*, edició espanyola, 14 d'octubre de 1990, p. 11). Desitjo de cor que es dediqui l'atenció que calgui als emigrants menors d'edat, que necessiten un ambient social que permeti i afavoreixi el seu desenvolupament físic, cultural, espiritual i moral. Viure en un país estranger sense punts de referència reals els genera innumbrables trastorns i dificultats, a vegades greus, especialment als qui es veuen privats del suport de la seva família.

Un aspecte típic de l'emigració infantil és la situació dels nens nascuts als països d'acollida o la dels fills que no viuen amb els seus pares, que van emigrar després del seu naixement, sinó que es reuneixen amb ells més tard. Aquests adolescents formen part de dues cultures, amb els avantatges i les problemàtiques lligades a la seva doble pertinença, una condició que, això no obstant, pot oferir l'oportunitat d'experimentar la riquesa de la trobada entre diferents tradicions culturals. És important que se'ls doni la possibilitat d'acudir amb regularitat a l'escola i d'accedir posteriorment al món del treball, i que es faciliti la seva integració social gràcies a estructures formatives i socials oportunes. Mai no cal oblidar que l'adolescència representa una etapa fonamental per a la formació de l'ésser humà.

Una categoria especial de menors és la dels refugiats que demanen asil, fugint per diverses raons del seu país, on no reben una protecció adequada. Les estadístiques revelen que el nombre està augmentant. Es tracta, per tant, d'un fenomen que cal estudiar amb atenció i afrontar amb accions coordinades, amb mesures de prevenció, protecció i acolliment adequats, d'acord amb el que preveu la Convenció dels Drets de l'Infant (cf. art. 22).

Em dirigeixo ara especialment a les parròquies i a les nombroses associacions catòliques que, animades per l'esperit de fe i de caritat, fan grans esforços per a sortir a l'encontre de les necessitats d'aquests germans i germanes nostres. Alhora que expresso la meua gratitud per tot el que s'està fent amb gran generositat, vull invitar tots els cristians a prendre consciència del desafiament social i pastoral que planteja la condició dels menors emigrants i refugiats. Ressonen en el nostre cor les paraules de Jesús: «Era foraster, i em va acollir» (Mt 25,35), i també el manament central que ell ens va deixar: estimar Déu amb tot el cor, amb tota l'ànima i amb tota el pensament, però unit a l'amor al proïsme (cf. Mt 22,37-39). Això ens porta a considerar que cada intervenció concreta nostra ha d'alimentar-se sobretot de fe en l'acció de la gràcia i de la divina Providència. D'aquesta manera, també l'acolliment i la solidaritat amb l'estranger, especialment si es tracta d'infants, es converteix en anunci de l'evangeli de la solidaritat. L'Església ho proclama quan obre els seus braços i actua perquè es respectin els drets dels emigrants i dels refugiats, estimulant els responsables de les nacions, dels organismes i de les institucions internacionals perquè promoguin iniciatives oportunes en suport seu. Que la Santíssima Mare de Déu vetlli maternalment sobre tots i ens ajudi a comprendre les dificultats dels qui són lluny de la seva pàtria. A tots els qui tenen relació amb el vast món dels emigrants i refugiats els asseguro la meua pregària i imparteixo de cor la benedicció apostòlica.

Benedictus pp XVI

Vaticà, 16 d'octubre de 2009

Tarraconense

NOTA

dels bisbes de Catalunya sobre el document «Consideracions sobre l'embrió humà», publicat per l'Institut Borja de Bioètica el dia 9 d'octubre de 2009

1. El dia 9 d'octubre de 2009 l'Institut Borja de Bioètica va fer públic un document amb el títol «Consideracions sobre l'embrió humà» a la seva revista *Bioètica & debat* (2009, vol. 15, n. 57). La intenció d'aquest document és, segons les seves paraules, «contribuir al diàleg social, aportant elements de reflexió que ajudin a trobar, entre tots, respostes raonables, prudents i acceptables per a una àmplia majoria de la societat».
2. Els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense, des de la seva responsabilitat de pastors del poble de Déu i fidels als successius pronunciaments que, tant col·lectivament com particularment, han anat fent sobre la valoració moral de la vida humana abans de néixer, se senten amb l'obligació de manifestar que les opinions expressades en l'esmentat document no estan d'acord amb la doctrina catòlica ni amb la defensa d'un dret, prioritari i fonamental, com és el dret a la vida.
3. En concret, aquest document, tot admetent la legitimitat ètica i jurídica de l'avortament, contradiu el principi fonamental de l'ensenyament de l'Església, segons el qual sempre s'ha de respectar i defensar la dignitat de tota vida humana i, en conseqüència, no es pot admetre una acció que directament vulgui impedir el desenvolupament normal de l'ésser humà iniciat en la concepció (cf. Concili Vaticà II, *Gaudium et spes*, 51; *Catecisme de l'Església catòlica*, 2270; *Evangelium vitae*, 62).
4. Les dades científiques confirmen que, des de la fecundació ja hi ha un ésser humà, diferent de la mare. A més, el factor decisiu del valor de la vida del no-nascut és la dignitat inviolable de tot ésser humà, i els conceptes i criteris ètics que se'n deriven. Els criteris ètics ens permeten tant la interpretació de les dades científiques com la fonamentació de les lleis. De fet, són molts els científics i juristes ben acreditats que, sense renunciar a cap de les aportacions de les seves respectives ciències, no sols es declaren contraris a l'avortament, sinó que es negarien a signar aquest document.
5. Convé precisar davant l'opinió pública que, tot i ser lloable l'aportació al diàleg sobre qüestions en les quals està en joc un dret fonamental, com ara el dret a la vida, aquest diàleg no és veritablement constructiu si no es fa des de la raó, la veritat i les conviccions personals. Qui des d'aquestes instàncies afirma que el dret a la vida és prioritari i irrenunciable, la millor aportació que pot fer a la societat és la defensa de la vida humana en totes les fases de la seva existència, com un bé per a tothom i un acte de justícia que s'ha d'exigir als responsables socials.
6. Com hem declarat repetidament els bisbes de Catalunya, l'Església, defensant positivament la vida humana i a través de les seves institucions eclesials d'acollida,

vol ser a prop de totes les dones que en situació humanament difícil hagin de fer front a un embaràs que demana una responsabilitat afegida. En aquest sentit, l'Església els està oferint el seu suport i es compromet a continuar oferint-lo, al mateix temps que dirigeix una crida a la societat i als poders públics perquè facilitin els mitjans necessaris per tal que la maternitat i la vida humana des de la seva concepció esdevinguin veritablement un bé respectat i protegit.

Barcelona, 19 d'octubre de 2009

ASSOCIACIÓ TARRACO MINUSVÀLIDS

Av. Catalunya, 32 (Passatge) - Tel. 977 22 12 14 - Tarragona

AL SERVEI DELS COL·LECTIUS DE DISCAPACITATS

EL NOSTRE FUTUR ESTÀ EN LA TEVA COL-LABORACIÓ

NO TEMAS IR DESPACIO, TEME NO AVANZAR 1,50 €

Serveis:

Microbusos - Tallers - Fàbriques

Cultura-Esport:

Biblioteca - Professors - Cursets

Atletisme - Natació - Bàsquet

Salut:

Centre mèdic - Rehabilitació -

Material ortopèdic

La nostra obra social surt dels beneficis de la venda del cupó, després de donar treball als minusvàlids

DUES EMPRESES, DUES GENERACIONS UN SOL SERVEI

RIFER

◀ ROCAFER ▶

CAMPANES RELLOTGES MEGAFONIA

C/ Canonge Dorca, 37
Tel. 972 22 01 55
17005 Girona
www.rifersl.com

C/ Llull, 321 Edifici Cinc 22@
Tel. 93 311 72 01
08019 Barcelona
info@rocafer.com

Delegació Terrassa
Tel. mòbil 616 90 90 01
Terrassa
info@rifersl.com

